

KAUNO SP(i)AUDA

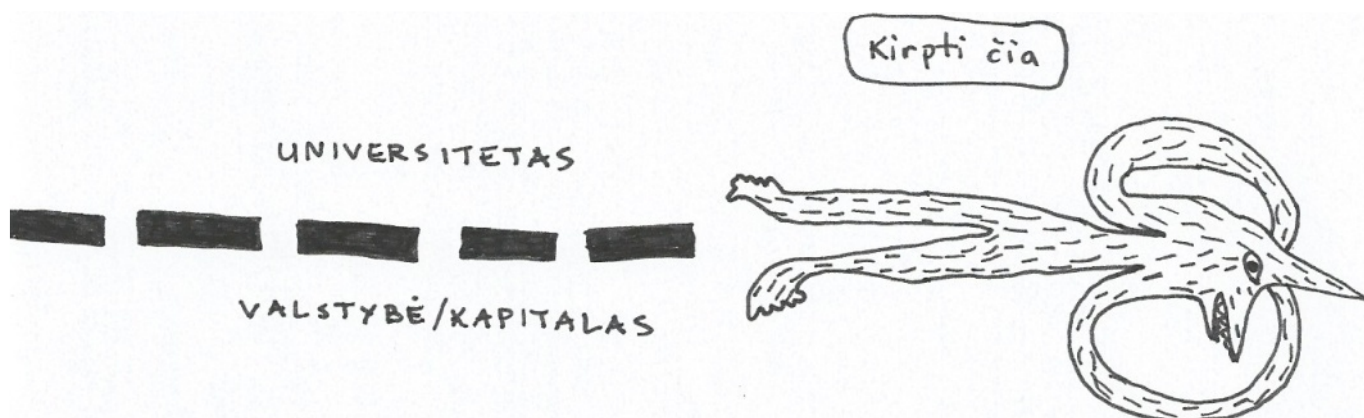
Kontrkultūros ir nevalstybinės politikos žinas

Nr.3

LEIDĖJŲ ŽODIS

Milijonai žmonių kasdien varo universiteto mašiną. Vienoms tai atrodo kaip išsigelbėjimas nuo „tikro“ darbo, kitiems - kilnus intelektualinės kultūros puoselėjimas, trečioms tai - tas pats sekinantis ir nuprasminantis savo gyvenimo pardavinėjimas kaip ir kitur. Šis numeris apie tai, kaip pirmieji du variantai vis labiau virsta trečiuoju, atskleisdami tiek abejotiną universiteto kaip mistinės, nuo likusio pasaulio logikos atskirtos erdvės statusą, tiek bandymus šį statusą išlaikyti ir juo manipuliuoti, paverčiant universitetą jau tikrai akivaizdžia korporacija, parduodančia savo ekspertus ir ekspertizes stambiausiems statytojams. Surinktuose tekstuose rasi kritinius svarstymus apie studentų ir dėstytojų padėtį platesniame socialiniame kontekste, nesutariančias pozicijas apie tai, ar universitetas gamina kažką savaime vertingo, pačių universitetų kritinės pretenzijos demaskaciją, tyrimus apie doktorantų finansinį gyvenimą, realius pasakojimus apie išreikštą ir neišreikštą dėstytojų angažavimąsi bei tiesioginį studentų veiksmą atsiimant universitetus. Tikimės, kad skaitiniai padės pasipriešinti dominuojančiam diskursui, pateisinančiam išnaudojimą ir tuštybę universitete bei leis susiorientuoti atsiimant universitetus kaip kažką sava ir iš anksto neapibrėžta.

KS Kolektyvas,
Vis kažkuom nepatenkinti

Š i a m e n u m e r y j e:

25 valandų ritmu - Universitetas-gamyba-okupacija - Bestija ir universitetas - Akademinis prekariatas - Meeting Simon Critchley - Apie PhD duoną - Doktorantų stipendijos 1993 - Apsigynimas nuo įtaikingų dėstytojų magijos - Universiteto kasdienybė vs. Kasdienybės universitetas - Ar nepamiršai mėgautis? - Utopiniai skelbimai - Studentų klausimynas

KAUNO SP(i)AUDA - tai žinas, skatinantis kritines mintis bei pasipriešinančius dominuojančiai sistemai veiksmus. Šio leidinio kolektyvą sudaro studentai, bedarbiai, dirbantys ar emigravę ir visi daugiau ar mažiau susiję su universitetu. Leidinį galima laisvai dalinti ir kopijuoti, o ypač tai skatinam daryti už privačių ar valstybinių įmonių lėšas.

*Kol trečiasis KAUNO SP(i)AUDOS numeris iš minties galvoje virto leidiniu tavo rankose tūkstančiai studentų įvairiose pasaulio vietose rengė protestus už kitokį universitetą bei kitokio pasaulio viziją. KAUNO SP(i)AUDOS kolektyvas remia ir solidarizuojasi su studentais Makedonijoje išdrįsusiais pasipriešinti valstybės kišimuisi į universiteto autonomiją. Mes remiame Skopje universiteto okupaciją ir studentų plenumus. Šis numeris skiriamas 43 dingusiems ir nužudytiems studentams Meksikoje.

Paskaitęs nepamiršk duoti kitam!

25 VALANDŲ RITMU

Atrodytų, apie universitetą kalbėta ir analizuota buvo daug. Pradedant paskaitomis ar viešomis diskusijomis, baigiant 5 valandą ryto temstant galvai ir švintant saulei. Kiekviena diskusija, nepriklausomai nuo vietos ar pašnekovų, pasižymėdavo žiupsneliu pesimizmo ir bejėgiškumo. Šūdas. Šūdas-šūdas-šūdas. Studentai neaktyvūs, mokslo kokybė netenkina, studentų atstovybės pagrindinė misija tapo administruoti socialinių tinklų paskyras (Studentai! Ar laukiate artėjančios sesijos?; Su pirmu sniegu studentai!), akademinis sąžiningumas pralaimėjo iPhone revoliucijai, gamtos mokslų fakultete suspaustas tarp biurokratinių ataskaitų užduso kačiukas (miau) ir dar begalė kitų šūdų ir šūdelių. Atrodytų, bet kas, turėjęs iliuzijų apie išlaisvinantį ir galimybes atveriantį aukštąjį mokslą, progresyvi universitetą ar akademinę bendruomenę (visuomenės romantizuotą šviesulėlį, kuris geba argumentuoti atremti geltonosios spaudos kuriamus mitus), greitai grįžta į saugų pesimizmo kokoną, kuriame iliuzijų neatitinkančios realijos skandinamos nefiltruotame iš plastikinio bokalo. Kartu viltingai, bet bejėgiškai atsidūstama: galbūt reikia laiko, nesusiformavo tradicijos, visgi išgyvename ilgą skaudžios tranzicijos periodą; arba tiesiog problemas įvelkame į mistinio mentaliteto suknelę (lietuviai iš esmės kitokie, mes nelinkę nesutikti, protestuoti, esam depresuoti melancholikai pasmerkti amžinam pasyvumui, kylančiam iš nusivylimo (durkheimiškai anomijai). Iš tiesų, vilties universitete mažai. Švietimo sistema, nors ir kas kelis metus reformuojama skirtingų valdžių ir partijų, universitetų iš sąstingio taško neišjudina, veikia, tik augina ir taip nutukusį biurokratinės administracijos monstrą. Tačiau nors ir esame veikiami šių reformų, atrodytų, šios reformos visiškai neveikia mūsų. Visi susitaikėme su savo kaip pasyvaus pirkėjo vaidmeniu ir nelabai įsivaizduojame, kad universitetas gali ir turi būti kitoks. Galiausiai visą šitą mėšlą supilsime į rožinį kibirą, užrišim baltą kaspinėį ir paleisim į rinką. Priimk shit-bucket challenge! 15 metų kas mėnesį galėsi mokėti iššūkiu priminimo mokesť (t.y. paskolą), kad hell-yeah, gal ir bybį tam univere ką sužinojau, bet bent gerai pasitūsinom. Ir visgi, kad ir kaip tamsu ir gūdu mokslo konvejeryje, šito fabriko lengvai atiduoti neturėtume. Jie sako apie viską pagalvota, bet visgi, pagalvokime iš naujo.

Universitetų vidaus problemos nėra vien vidiniai nesklandumai, bet iš esmės atspindi pereinamajame laikotarpyje susitingusios visuomenės pasyvumo problemas. Mūsų ateitis - tai tik blyškus šiandienos mirazas. Tačiau iš kitos pusės, universitetas galėtų tapti ta vieta, kurioje gimtų rytojus išlaisvintas nuo šiandienos. Mano nuomone, kad tai įvyktų, būtina išpildyti kelis kriterijus: Turime apginti ir perkurti universitetus kaip autonomines viešąsias institucijas,

bei įžvelgti esą ne tik individai, konkuruojantys tarpusavyje, tačiau taip pat ir kolektyvus darinius, nepaisant skirtingų specialybių, fakultetų, universitetų ar miestų (šalių?), susietas ir pasmerktas dalintis panašia socialine padėtimi, bei politinių sprendimų rezultatais. Jei mes galime įsivaizduoti save kaip bendruomenę, susietą nematomais saitais, vadinasi, jau galime bandyti kovoti už savo teises, tapti visuomenės dalimi, kurios balsas turi svorį.

Universitetas - mūsų ar jūsų?

Tikriausiai ne vienas esate girdėjęs kiek pabodusią istoriją apie varlės virimą. Sakoma, kad jei įmesi varlę į verdantį vandenį ji iššoks iš puodo, tačiau jei varlę įdėsi į šaltą vandenį ir palengva, piktdžiugiškai bei sadistiškai virinsi, galiausiai turėsi egzotišką delikatesą prie vyno. Dažnai kritiškai įvertinti įvykius galime tik jiems praėjus. Vakarykštė diena retai kada kardinaliai skiriasi nuo šiandienos. Kad plaukai užaugo, pastebime tik pamatę nuotrauką darytą prieš pusmetį. Verdančios varlės metafora tinka apibūdinti šiuo metu universitetuose vykstančius struktūrinius pokyčius ir akademinės bendruomenės dalyvavimą juose - iš universiteto

kaip viešos, visiems atviros institucijos mes pereiname prie universiteto kaip privačios ir pelno siekiančios diplomų spaustuvės. Šie įvykiai yra reikšmingi, kadangi jie iš esmės keičia universitetą ir studento vietą jame. Kad tai suprastume, pirmiausiai turime suvokti kokie skirtumai egzistuoja tarp viešųjų ir privačių universitetų (bei bendrai tarp viešųjų ir privačių institucijų). Vardan konkretumo ir kontekstualumo, viešaisiais universitetais šiame tekste įvardinsiu valstybės finansuojamas institucijas. Tai nėra vienintelė įmanoma viešojo universiteto egzistavimo forma, pavyzdžiui LUNI yra bandymas konstruoti alternatyvą tokiam modeliui (www.luni.lt). Tačiau šiuo metu alternatyvos šiam modeliui yra sunkiai įgyvendinamos ir veikia galinčios kilti iš pokyčių viešuosiuose universitetuose, nei jų nebuvimo. Įvardinti viešųjų ir privačių universitetų skirtumus lengviausia per jų prieštaras. Jei viešasis universitetas yra neatskiriamas nuo bendro visuomenės intereso ir socialinio teisingumo siekiamybės, tai privataus universiteto, kaip ir bet kurios privačios kompanijos, tęstinumą ir sėkmingumą įprasmina pelningumas. Pelningumas savo ruožtu nėra vien tik dar vienas kriterijus, kuris nulemia universiteto įvertinimą. Pelningumas taip pat reiškia kintančią aukštojo mokslo paskirtį, kuriame nepigus kritinis mąstymas bei kūrybiškumas tampa antraeiliais dalykais ir užleidžia vietą konkurencijai, atkartojimui ir disciplinai (arba tiesiog daugiau, greičiau, pigiau). Priešingai nuo privataus universiteto, viešųjų universitetų misija yra neatskiriama nuo socialinės lygybės principo (nepriklausomai nuo to, ar tu gimei kartono dėžėje, ar privačioje klinikoje, mes visi (teoriškai) turime lygias galimybes siekti išsilavinimo). Taip pat, tokių mokslo sričių, kaip humanitariniai ar socialiniai mokslai, kurios, nors tiesiogiai nekuria apčiuopiamo finansinio kapitalo, tačiau prisideda prie kultūrinio ar socialinio kapitalo

kūrimo, ateitis neturėtų būti matuojama jų pelningumu. Nors dabartinių Lietuvos universitetų negalėtume laikyti visiškai viešaisiais (nes jie jau apimti marketizacijos proceso), o aukštojo mokslo socialiai teisingu (tu moki, aš - ne) tačiau būsima galutinės privatizacijos reforma apskritai panaikins socialinio teisingumo siekiamybę aukštajame moksle. Jei yra prekė, vadinasi yra ir tie kurie negali jos įpirkti, arba jei gimei kartono dėžėje, būk žmogus, patrauk ją nuo kelio, nes tuoj pravažiuos Land Roveris iš privačios gimdymo klinikos. Lygios galimybėms visiems, o likusius už lygių galimybių ribos, prašytume pasitraukti už raudonos linijos, skiriančios Vilijampolę ir Senamiestį Kaune.

Suprantu, kad mano siūlymas ginti viešąjį universitetą, tokį, koks jis yra dabar, skamba panašiai, kaip raginimas toliau reanimuoti lavoną - nu dar savaitėlę, gal atsigaus. Tačiau tai, kad šiuo metu universitetai yra praradę autonomiją (galią savarankiškai priimti sprendimus) ir tapę valstybinio biurokratijos aparato voratinklio dalimi iš dalies yra ir akademinės bendruomenės neaktyvumo rezultatas. Ar niekam neatrodo keista, kad apie studentų ateitį sprendžia bet kas, tik ne studentai ir universiteto bendruomenė? Jei ne, gal tada norėtum, kad ministras tau sudarytų ir rytdienos mitybos planą? Ar sunku atrasti skirtumų tarp valstybės penkmečio plano ir valstybės užsakymo principo? Vienas tariamas su šypsena, kaip sovietinio absurdo teatro dekoracinis elementas, kitas šiandien svarstomas ten pat, kur ministras tau renka patiekalus rytdienai (sakė, pusryčiams kotletas su karvės tešmenų paštetu, pietų negausi nes biednas ir nesusimokėtum, o vakare trečios rūšies avižiniai dribsniai, netinkantys humanitarinei pagalbai Ukrainoje, nes baigėsi galiojimo terminas). Kad ši situacija keistųsi, pirmiausiai turime atrasti sąryšį vieni su kitais bei jaustis esantys universiteto dalimi su teise ir pareiga reflektuoti, veikti ir keisti situaciją kuria esame nepatenkinti.

Mes esame studentai!

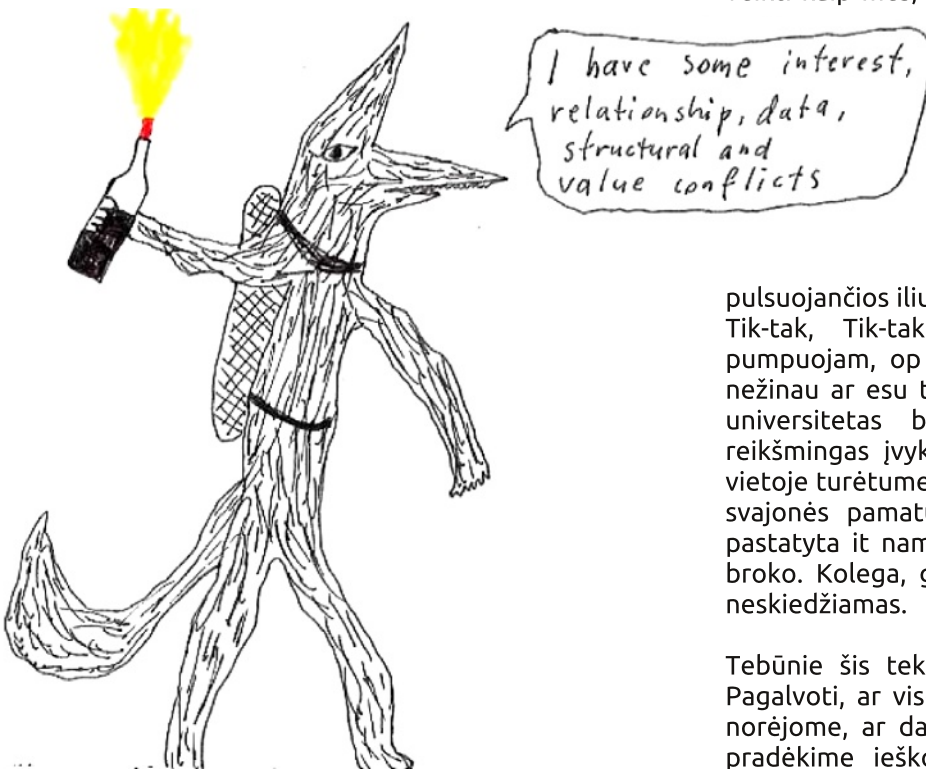
Jei gali įsivaizduoti save kaip dalį universiteto, tikriausiai nesunku nuspėti, link kur aš vedu. Taip, mes esame studentai. Nesvarbu ar tu iš VU, ŠU, VDU, ASU, LSMU, KU, EHU, KTU ar iš dar BBŽ kur, mes esame dalis kolektyvaus darinio, jei nori, studentijos ar akademinės bendruomenės, ir turime pradėti įsivaizduoti save susietus su kitais studentais. Taip, mes skiriamės, mes gilinamės į skirtingas sritis, galiausiai mes niekada nepažinojom ir nepažinsim vienas kito, nes mūsų yra daug. Tuo pačiu, esame įsprausti į konkurencijos rėmus, įsivaizduojame esantys lenktynėse, kurios prasidės tik tau pabaigus studijas, todėl dabar turime jas kruopščiai repetuoti. Ar nekeista, kad šalyje egzistuoja trys studentų radijo stotys (mano žiniomis, start.fm, gaudeamus ir VDU radijas), kurios iš esmės tik pertransliuoja muziką ir geriausiu atveju turi keletą savaitinių laidų, tačiau neturi pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių, kad taptų ne tik muzikos, tačiau ir informacijos šaltiniu studentams (ir ne tik)? Turbūt sunku įsivaizduoti, kad šios radijo stotys staiga susijungtų, išsilukštentų iš savo universitetų kiaušinio. Galbūt kažkam atrodo, kad šneku pievas, tačiau mano nuomone, pieva prasideda ten, kur baigiasi tavo vaizduotės sklypas. Gerosios praktikos užsienyje rodo, kad būna ir kitokių variantų: pavyzdžiui, Radio Student Slovėnijoje (<http://radiostudent.si/>). Tai saviorganizacijos principais veikianti radijo stotis, populiarumu nenusileidžianti komercinėms radijo stotims, sugebanti pateikti kritišką ir alternatyvų požiūrį į politiką ar kultūrą, tačiau taip pat veikianti kaip kolektyvų studentų balsą įprasminanti ir sąryšį su visuomene palaikanti platforma.

Studentų radijas ar susiskirstymas pagal universitetus - tai tik maža dalis pavyzdžių, kad mes šiuo metu negalime savęs įsivaizduoti kaip mes, juo labiau pradėti veikti kaip mes, atstovauti save ir ginti savo interesus.

Esame individai, kuriems universitetas tarsi statoilas Elektrėnuose, kur trumpam sustojame nusipirkti submarino (t.y diplomo) judėdami iš Kauno į Vilnių (ar atvirkščiai). Mes jau iš anksto turime savo lietuvišką svajonę, Didįjį Tikslą, įkaltą tėvų, visuomenės ir 25 valandų ritmu

pulsuojančios iliuzijų simuliacijos medijose ir reklamose. Tik-tak, Tik-tak, pisk-misk, pisk-misk, pumpuojam pumpuojam, op op, traukinys mąstančių nelaukia. Aš nežinau ar esu tik vienas tarp daugelio manantis, kad universitetas bei mokymosi procesas, visgi, yra reikšmingas įvykis mūsų gyvenime. Manau, kad šioje vietoje turėtume sustoti, pastuksenti į mūsų lietuviškos svajonės pamatus ir patikrinti, ar kartais ji nebuvo pastatyta it namelis iš kortų. Sugriuvo? Vadinasi būta broko. Kolega, gi žinotai, kad rotbandas karvašūdžiu neskiedžiamas.

Tebūnie šis tekstas bus kvietimas trumpam sustoti. Pagalvoti, ar visgi tai yra tikrai tai ko mes siekėme ir norėjome, ar dabartinė situacija mus tenkina. Jei ne, pradėkime ieškoti išeičių kartu, pradėkime kritiškai reflektuoti savo aplinką bei ieškoti spragų kur jų yra.

Galbūt šitaip pristabdysime sparčiai vienoje vietoje besisukantį aukštojo mokslo smagratį ir suteiksime jam lėtesnį, bet visgi kryptingą judėjimą į priekį. Tai, ką aš siūlau, yra procesas, kuriame mes kritiškai analizuodami savo, kaip kolektyvaus darinio padėtį, pritaikydami savo gebėjimus ir žinias, keičiame savo aplinką. Šis procesas nebūtinai turi vykti universitete kaip griežtai materialiai apibrėžtoje erdvėje, tačiau bet koku atveju, universitetas turi tapti mūsų eksperimentų smėlio dėže, nes jis yra centrinė studentų gyvenimo ašis. Tai yra institucija su kuria mes dažniausiai susiduriame kasdienybėje ir mes turime ją atsikovoti, tiek erdvės prasme, tiek simboline galios svėrų prasme.

P. S. Mąstyk pats. Veik su kitais ;)

UNIVERSITETAS - GAMYBA - OKUPACIJA

Vėl susiduriame su ta pačia problema: kaip nutiko, kad troškimo gamybos procesas ir vaiko troškimo-mašinos ėmė suktis ratu visiškame vakuume, taip pagamindamos vaiko-mašiną? Kaip procesas tapo savo paties tikslu? (Deleuze ir Guattari „Anti-Edipas“)

Studentas: „Esu iš nehierarchiniais pagrindais veikiančios organizacijos, besipriešinančios aukštojo mokslo suprekinimui.“

Profesorius: „Jūs norite, kad mes visi pranyktume?“ (Trumpas apsikeitimas ideologinėmis klišėmis išorinio audito fakultete metu)

Kas gina studentų interesus? Tik nepiskite proto, kad parazitinės studentų atstovybės ir sąjungos, kurių egzistenciją palaiko įstatymas. Jos renka pinigus už studento pažymėjimus, lošia X-boxu poilsio kambary, rengia fainus tūsiukus ir apklausas „norite didesnių stipendijų mažesniam skaičiui studentų ar mažesnių stipendijų didesniam skaičiui?“ Aukštesni jų pareigūnai maloniai bendrauja su spauda ir, nuėję šlovingą kovotojo kelią, įsidarbina tam pačiam universitete arba net pačioj ministerijoje.

Niekas. Niekas tų interesų kolektyviai negina. Visi skirtingai pripranta: vieni tempia iki kol galės pradėti dirbti, kitos nihilistiškai geria ir juokauja apie savižudybę, tretii linksmiasi ir apsimeta gyvenantys gerą gyvenimą, ketvirtii emigruoja. Visi žino, kas yra „studentai“: tie, kurie valgo bulves, bomžpakius ir geria alų su nuolaida, gyvena bendrabučiuose ir nuomojamuose kambarėliuose, seksualiai eksperimentuoja, ruošiasi arba nesiruošia egzaminams, rūko pakampėse, tos, kurios gyvena spragoje tarp mokyklos ir darbo. Auksiniai b-ljat metal! Daugiau taip niekad nebus!

Žodžiu, žinojimas „kas esame“ mūsų interesams nepadeda ir nebepadės. Nes „esame“ nerimti, atmestini, nesvarbūs, praeis. Kad būtų galima telktis ir nepadrikai organizuotis, nebedirščioti į nieko neveikiančias atstovybes, reikia kitų klausimų: kur esame ir ką veikiamo? Kas yra „švietimas“? Ką veikia

„universitetas“? Ką jis gamina? Kas yra gamintojai ir kas ta gamyba naudojami? Aiškiai suprasti situaciją, kliūtis ir tų kliūčių palaikytojus, kam su mumis pakeliui ir kas tikrai nėra – o gal ir labai norėdamas – nebus mums sėbras. Galiausiai – ko norime? Ko trokštame ir apie kokią akademiją svajojame?

Švietimas = gamyba

Pirmiausia, švietimas yra procesas. Jis neturėtų būti pačiam sau ir savyje, save ryjantis ir nieko negaminantis, pabaigų ir pertrūkių neturintis. Toks švietimas – monstriškas, autistiškas ir destruktivus, amžinai paaugliškas, tinkamas tik tai išrinktųjų kantai, kuri nori visą gyvenimą praleisti universitete ir niekur daugiau. Iš vienos pusės truputį jų dėl to gaila, iš kitos – labai gerai, kad jiems tai nebelabai išeis. Marxas: „vos tik kapitalistinis gamybos būdas visiškai perima kontrolę, žinojimas iš karto tampa gamyba, o ne, kaip būdavo anksčiau, per tarpininkavimą.“ Parašyta seniai, bet žaviai. Vadinasi, kuo toliau į kapitalizmą, tuo mažiau šansų žinoti nedirbant, negaminant ar bent negyvenant darbininkišku gamybos režimu. Jei netiki ir vis dar romantizuoji akademiją – paklausk apie tai vietinės doktorantės! Arba neklausk. Ji tau pati papasakos.

Žodžiu, su gamyba nėra taip ir blogai: be jos universitetas būtų prieinamas tik nuobodiams žiliems vyrams. Blogai, kai kapitalistinė akademija dirbtinai ir nusikalstamai atskiria du gamybos tipus: „rezultatus“ nuo veiksmo. Rezultatai: pažymiai, diplomai, publikacijos ir pranešimai, tinkamumas darbo rinkai, laipsniai, prestižai, reitingai, citatos ir vidaus produktas. Visa atskiriama nuo malonios įtampos smegenyse besigilinant į sunkų tekstą, ginčo aistros ir orgazmo, į revoliucinį veiksmą nukreipto judesio, subjektinės kelionės, sėbriškumo (comradery), rašymo džiaugsmo ir intelekto kartografijos. Kodėl manome, kad pirma yra svarbiau nei antra? Arba, jei nemanome, kaip nutinka, kad „rezultatų“ vis daugėja, o veiksmo vis mažiau, jis nelaikomas svarbiu, o jei laikomas – tik idealiuose liberaliuose pasvarstymuose, bet ne kasdienybėje?

Mainų procesas atsijoja kokybiškai lygiaverčius produktus į tiesiogiai naudingus (t.y., tiesiogiai iškeičiamus) ir atliekamus (t.y., dar neiškeičiamus), kurie gali likti, bet tik tol, kol netrukdo pirmiesiems. Gaminti tiesiogiai neišmainomą gyvenimą yra baisi kaltė ir nuodėmė. Nuodėmė: malonumas, neprieinamas žemesniosioms klasėms ir todėl demonizuojamas (kaip kokainas arba gražus kūnas). Laisvo mąstymo ir gamybos malonumas vėl tampa prieinamas žižekams ir donskiams, akademinėms žvaigždutėms ir po jų sparnu tupinčių programų studentams. Dar – pavyzdingiems ir neklystantiems nemirėliams arba galintiems sau tai leisti auksiniams jaunuoliams. Tiems, kurie pakankamai daug uždirba universitetui, galimai uždirbs jam ateityje, o geriausiai – tiems, kurie gali jau dabar sumokėti!

Visiems kitiems lieka administracinių darbų lavina ir ketveri nykaus proftecho tikraja prasme metai – profesijai ir darbo etikai įgyti. Kuo labiau aukštasis mokslas virsta preke, tuo labiau jis turi būti iškeičiamas, t. y., tuo mažesniui ratui prieinama malonioji gamyba. Galiausiai, net jei studentų vis daugės, malonumą

patiriančių ir gyvenančių skaičius vis trauksis, kol privilegijuotųjų bus mažiau, nei viduramžių akademijose.

Kas gamina?

Vieša paslaptis: apskritai universiteto mums nereikia. Universitetas gamina švietimą tiek pat, kiek „Maximos“ akcininkas gamina tepų riebalų mišinį, į kurį – vėlgi ne iš gero gyvenimo – iškeitėme grietinėlės sviestą. Aukštąjį išsilavinimą gaminame mes, studentai ir lektorės, raštinės darbuotojai ir valytojai, doktorantės, magistrantai ir bendrabučių prižiūrėtojai. Procesas, kurio metu tie, kurie nusavina produktus, apsimeta juos gaminantys („kuria darbo vietas“), yra įstabus ir pasigėrėtinas, panašus į stebuklinę pasaką. Jei tai, kas pagaminama – įskaitant ir tuos atvejus, kai pagaminamas tam tikras kiekis maisto – nebūtų tuoj pat ištiriama, sustingdoma, mumifikuojama, nusavinama ir apsimetama, kad tai įmanoma tik per instituciją, iškiltų rimta grėsmė institucijos ir sistemos reikalingumui. Iškiltų grėsmė jau minėtam iškeičiamumui.

Nelaikykite manęs vulgariu revoliucionieriumi. Tai nereiškia, kad, rytoj nelikus nei vieno universiteto, mums nieko netrūktų. Mums trūktų vietų susitikti, skaityklų, auditorijų ir paskaitų, įkvepiančių kolegų, varganų stipendijų, valgyklų ir bendrabučių, rūkomųjų trūktų. Galiausiai trūktų tų ketverių ar daugiau metų, kuriuos visuomenė mums išskiria kaip atostogas, suteikdama pakankamai priimtina statusą ir viešojo transporto nuolaidas. Nors gal nebūtų taip ir blogai – trokštu gilaus sukrėtimo, kad pagaliau nebebūtų kaip išsisukti ir tektų imtis reikalų savomis rankomis, be atsakomybės delegavimo. Susikurti institucijas ir gyvenimo praktikas iš naujo... Žinau, kad tyliai to trokštu ne viena.

Bet: supratusios, kad institucija gamina tik tiek, kiek gaminame mes, galime truputį kitaip suprasti savo padėtį. Vadinasi, ji laikosi ant mūsų, mes jai esame reikalingesni, nei ji mums. Vadinasi, neturime jai jausti pareigos ir kaltės. Vadinasi, galime ją keisti, o užsimančiusios – ir sugriauti. Vadinasi, galime jai būti neatskaitingi, vogti iš jos (geriausia – žinojimus, bet nemokami materialūs daiktai irgi yra gerai), išnaudoti ją, galime mėgautis. Vadinasi, galime į ją žvelgti ne kaip į gyvybiškai svarbią alma mater, o kaip į oponuojančią ir nusavinančią instituciją, kurios viduje galime be kaltės būti – ir tuo pat metu su ja kovoti.

Davai?..

Tolimesnius akademijos veiksmus nuspėti nesunku. Bent „klasikiniai“ universitetai Lietuvoje taps vis panašesni į nuprotėjusius bipolinio sutrikimo kamuojamus senius. Užsidaryti dramblio kaulo bokšte, pasislėpti už sunkių bibliotekos durų, šildytis prie

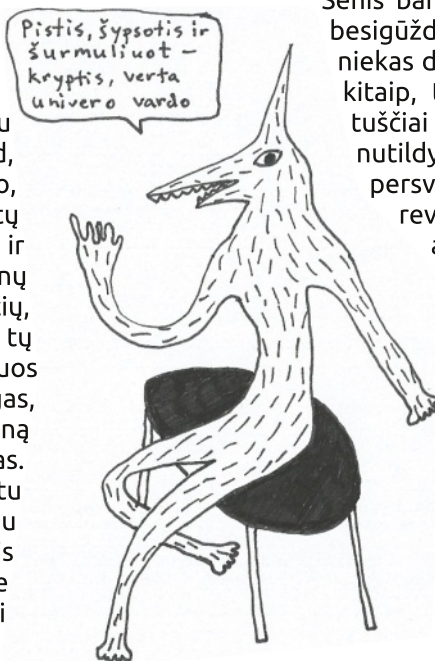
knygutės, galvoti apie metafizinį stalą, susigūžti, susisukti į kūną be organų, įnirtingai nuo savęs stumiantį bet kokius išorės trukdžius. O tada įsitraukti į neregėtą, bet patį į save nukreiptą aktyvumą, nuolat gaminti, štampuoti, paleisti į gyvenimą, organizuoti, judėti, šūkauti ir klykauti, pistis, šypsotis ir šurmuliuoti. Tik išlaisvinęs akademiją – netgi ne „tik“, nes visa vyksta tuo pat metu – nuo jos elitistinio autizmo, kapitalas tuoj pat pareikalaus spartinti apukas, sumes naujai išlaisvintas mases į produktyvumo stalčiukus ir susatys į kareiviškas gretas, primins jiems apie jų neautentiškumą ir menkas galimybes... Ir paleis žygiuoti vis spartesniu žingsniu, už stabtelėjimą grasindamas ostracizmu, gėda, nevykėliškumu, orumo praradimu, galiausiai – skurdu, socialine ar fizine mirtimi.

Niekas nevyks be krizių. Kriziniai momentai yra įtrūkiausi sistemoje, kai ją varančios prieštaros pasirodo visu pirmykščiu gražumu. Vėl Marxas: „patikim žemės trauka, nes namas pradeda griūti mums ant galvos.“

Senis bandys gūžtis vis žygiuodamas į priekį, o besigūždamas – žygiuoti. Nuo prieštarų, tiesa, niekas dar nemirė: jei norime gyventi ir mąstyti kitaip, teks įsikisti. Sustojimas, sustabdymas, tuščiai besisukančių variklių gausmo nutildymas, susimąstymas, terminų persvarstymas – mūsų tikslas turėtų būti revoliucinis pasyvumas. Nes žiūrint į akademijos užnugarį, kaip ir į jos ateitį, matosi tas pats peizažas: pilnavertis gyvenimas, prieinamas išrinktajai mažumai.

Kaip jums universitetų okupacijos idėja? Saugiai užkaltume universiteto duris ir praneštume *urbi et orbi*, kad siekiame neautistinės ir neautentiškos, neelitistinės ir nekapitalistinės akademijos. Galėtume užsiimti sistemos paprastinimu, jos nuplovimu iki itin materialaus ir kasdienio lygio. Tiesą pasakius, nors dekanų ir rektorių

neterminuotoms atostogoms dar nepaleidome, redukciją galime pradėti jau dabar. Galime pradėti nuo tos spragos, kuri atsiveria tarp visuomeninio gyvenimo standarto ir visuomeninio gyvenimo realybės, dar žinomos kaip „skurdas“, ir nuo reikalavimų sugrąžinti tai, kas iš mūsų buvo atimta. Galime pradėti nuo ideologinės pradžios pozicijos, dėl kurios nesutinkame derėtis ir kurios neketiname apleisti. Pavyzdžiui, nemokamo ir visiems prieinamo aukštojo mokslo ir stipendijų, iš kurių būtų galima oriai pragyventi. Ir nei žingsnio atgal. Dar – mažiau centralizacijos, engimo, kolektyvinių fantazijų skaldymo mūsų neva tykančia žiauria „realybe“ ir profesoriško prisitaikėliškumo. Mažiau doktorantų išnaudojimo. Daugiau gerų knygų ilgiau atvirose bibliotekose ir šviesesnių skaityklų. Mažiau darbo ir geresnių jo sąlygų. Daugiau savivaldos ir mažiau vadovavimo. Didesnių atlyginimų universiteto darbuotojams, įskaitant valytojus, prižiūrėtojus ir ūkvedžius. Daugiau pinigų alui ir mažiau niekingų stereotipų apie girtaujančius studentus. Mažiau nesąmonių ir kompromisų. Daugiau pankų doktorantams ir daugiau doktorantų pankams.

BESTIJA IR UNIVERSITETAS. JI IR JIS

J.J.

Tikrai nežinau, kas yra universitetas ir kam jis egzistuoja. Gal sau. Egzistuoja kaip gamtos darinys, kaip jūra, pavyzdžiui. Yra jūrininkai, kurie iš jūros egzistavimo pelnosi, taip ir aš va iš universiteto egzistavimo irgi pelnausi (čia ne apie pelną). Nes jūra nuo namų toli, ir joje dirbti būtų gerokai šalčiau ir nelabai įdomu, kaip ir kokiame nors miške, o gal ir sunkiau. Daugiau jokių rimtų priežasčių dirbti universitete nėra.

Šiaip žinau – Universitetas sugalvotas tam, kad kautųsi su bestiarumu, kad priverstų bestiją dailiai sėdėti, aukštai dainuoti ir cituoti Derrida. Tie, kurie tą išmoko ir jau virto universitetu, moko jaunas bestijas, sunkiai valdomas, bet labai besistengiančias.

Šiek tiek susinervinu, kai kas nors priverčia prisiminti, kad nieko negaminu, kad tokius kaip aš maitina tie, kurie ką nors gamina arba pardavinėja. Tada būna gėda, ir guodžia tik tai, kad rektorių ir rektoratą (kurie dar labiau negamina) maitina geriau. Tada kyla klausimas: ką reiškia, kad oi, kiek mes čia daug dirbam, kaip mes čia dieną ir naktį svarbiai dirbam. O tu manai, kad tavo darbas sunkus? – taip manęs paklausė vienas ūkininkas, kuris gamina varškę, pieną ir kefyrą prekybcentriams. Sakiau, kad sunkus, turėdama omeny ne tik jaunimo dresavimą, bet labiausiai savo pačios bestiarumo kontrolę. Kas yra mano kaip bestijos, pagal poreikį ir pareikalavimą virstančios universitetu, kompetencija? Galvoti pagal komandą (užsakymą): kuo greičiau nuo tada, kai duodamas startas, sugalvoti ką nors įdomaus, bet teisingo (kas retai dera) ir mažai girdėto. Kita kompetencija – kalbėti tiksliai nuo tos iki tos minutės reikiama tema ir patogiu greičiu. Šitas numeris yra be galo nenatūralus, bet visos kompetencijos yra prieš prigimtį – ir šokinėjimas pagal muziką ant kojų pirštų galų, ir kamuoliuko spardymas į vieną pusę, paskui į kitą, ir maniakiškas abstrahavimas, vadinamas skaičiavimu.

Balerinas ir futbolininkus išlaiko tie, kuriems malonu į juos žiūrėti, o universitetą išlaiko visi – ir tie, kurie niekada nei nemanė kaip nors šlifuoti ar lavinti savo bestiarumo. Yra nuspręsta, kad universiteto reikia. O kas būtų, jeigu jo nebūtų? Jokio ir niekur. Vadinamojo

O tavo jau išmoke cituoti Derrida, aukštai dainuoti, bei dailiai sėdėti?

mokslo tolimas atitikmuo, tarkim, būtų: gamybinėse artelėse galėtų atsirasti gal net kompai (arba jų kokie nors estetiškai malonesni giminės) ir chirurginės operacijos, bet nebūtų didingų struktūrinių-architektūrinių darinių su įsivaizduojamomis autonomijomis, vidiniais principais ir kiemais, kilometrinėmis strategijomis ir begalinėmis institucinėmis (o dar didesnėmis kultūrinėmis) ambicijomis. Ambicijos gimdo ne tik nervingą įtampą, bet ir įvairias parazituojančias kerpes – antrines (valstybines ir tarpvalstybines) institucijas, kurios minta universitetų konkurencine paranoja visaip juos tikrindamos, matuodamos, sverdamos ir lygindamos, ir gąsdindamos, ir gąsdindamos.

Išgąsdinta būna paskutinė smulkiausia ląstelė – mažiausias kalbėjimo ir rašymo aparatas, persmelktas baimės, kalba visko tiek, kiek priklauso, ir rašo, kiek priklauso. O jaunasiosis vartotojas gauna kažką kaip mėsą iš pramoninės skerdyklos – baimės koncentratą, paranojos užkratą visam gyvenimui. Jeigu viso to nebūtų? Pagalvočiau, kad numiriau, kaip būtų gerai.

Būtų tiksliausia pasirašyti „bestija“. Ji tik viena ir žino, žiūrėdama iš šono, kas yra universitetas. Suvokia jo išėjusį iš ribų pavidalą. Bet ne, aš gi negaliu parašyti, kas yra universitetas, kaip negalėčiau parašyti, kas yra šaligatvis, arba kas yra mano koja.

Labiausiai tai yra kažkokios kultūrinės nuosėdos. Giliai kažkokios mitinės Gyvybės gal dar ir yra, bet aplink tiek kalkių ir šiukšlių, ir senų batų po vieną, kad – kas iš to „giliai“ tada, niekas ten nebesirausia.

AKADEMINIS PREKARIATAS: PERSIDIRBĖ, NEĮVERTINTI, PRASTAI APMOKAMI

Daiva Repe kait

Kalbėti apie akademinės karjeros trūkumus tapo taip įprasta, kad, atrodytų, būtų logiška stebėtis – kodėl kas nors apskritai tebenori tokios karjeros. Būti dėstytoja ar tyrėja tradiciškai reiškia galimybę paskirti gyvenimą tam, kad įsigilintum į kažkokią temą, atliktum savarankiškus tyrimus, išspręstum uždavinį ir paskleistum žinias plačiau. Dabar vis dažniau nuo šių tikslų atitolina kiekybiniai produktyvumo rodikliai ir globali konkurencija, naudojantis labai nevienodai paskirstytais išteklių.

Prieš metus viename iš prestižinio Jungtinės Karalystės universiteto LSE tinklaraščių pasirodė milžiniško populiarumo sulaukęs Alexandre'o Afonso straipsnis „Kuo akademija panaši į narkotikų prekeivių gaują“ („How academia resembles a drug gang“). Pagrindinė straipsnio mintis tokia: akademinės sistemos veikimą palaiko jos paraštėse esančių darbuotojų lūkesčiai.

Tikėdamiesi ateityje sulaukti prestižo, įgyti laisvės ir susikrauti turtus, pradedantieji darbuotojai kuriam laikui atsisako darbo vietos užtikrintumo ir adekvataus atlyginimo. Visai kaip narkotikų karteliuose, teigia autorius. Bėda ta, kad tokių paraštinių darbuotojų vis daugėja, o privilegijuotų ir aprūpintų laimingųjų gretos retėja.

Kad ir su kokiomis problemomis susidurtų pradedantieji narkotikų prekeiviai (arba akademikai), jie vis tiek veržiasi į šį darbą, teigia A. Afonso. Akademinių darbo globalizacija ir nauji finansavimo modeliai (vis mažiau nuolat kapsinčio valstybinio finansavimo, vis daugiau projektinio) sukuria prekariato (socialinio saugumo ir darbo vietos užtikrintumo stokojančių darbuotojų) pozicijų puokštę. Su kai kuriais Europos akademikais sudaromos terminuotos sutartys, kurių pratęsimo sąlyga – pritraukti žymią dalį darbo vietai reikalingų lėšų iš išorės (t.y., konkurencinėje kovoje laimėti projektinio finansavimo iš Europos Sąjungos, valstybinių, privačių ar kitų šaltinių). Europos universitetus tokiais, kokius mes pažįstame, sukūrusi privilegija būti aprūpintam už tai, kad mąstai ir ieškai atsakymų į mokslinius klausimus, sparčiai nyksta. Mokslininkė privalo tapti truputį vadybininkė, truputį verslininkė – įtikinti, parduoti savo „produktą“ (nors iš anksto negali žinoti, ar eksperimentas pavyks), panaudoti tuo metu madingus raktažodžius. Šitaip akademinėms įstaigoms atsiranda paskata samdyti tokius žmones, kurie moka truputį šio, truputį to, o ne paskiria savo gyvenimą gilintis į vieną dalyką.

Šių metų kovą britų laikraštis „The Guardian“ ėmėsi nagrinėti psichinių ligų plitimo tarp akademikų problemą, o gegužę paskelbė ir savo užsakytos akademikų apklausos rezultatus. Vis daugiau akademikų kreipiasi į terapeutus pagalbos, ir, remiantis tyrimų duomenimis, beveik pusė kankinasi dėl kažkokių psichologinių problemų. Jos pasireiškia nuolatiniu nerimu, nemiga, valgymo sutrikimais, alkoholizmu, žalojimusi, bandymais žudyti ir pan. Spaudimą sukelia ne tik konkurencija, žemas atlyginimas ir didėjantis krūvis, bet ir plintantis naujo tipo studijų finansavimas, kuris studentus paverčia klientais. Net ir prastai besimokančius studentus išmesti už nepakankamus rezultatus vis sunkiau, nes jie yra universiteto lėšų šaltinis, o dėstytojai semestro gale rašomi „pažymiai“ ir skundai gali tapti lemiamais, universitetui sprendžiant, ar pratęsti sutartį.

Sunku patikėti, kad akademikai plaukte plaukia į šią sistemą nežinodami, kas jų laukia. Daugelis renkasi akademinę karjerą dėl to, kad ji patrauklesnė nei versle, biurokratijoje ar kitose srityse esančios galimybės. Akademinė karjera vis dar yra protiškai stimuliuojanti, leidžianti kelti klausimus, o ne vien vykdyti paliepiamus. Joje derinamas savarankiškumas ir komandinis darbas, yra galimybė stebėti, kaip tobulėja jaunesnieji kolegos. Akademiniai darbai vis dar yra tokie, kuriuose pripažįstama abstraktaus mąstymo svarba ir svarstymai ne tik apie konkretybes, bet ir apie reiškinių reikšmę. Tačiau nebeįsėina neigti, kad daugelį akademikų vilioja ir „važė“ svajonė apie tam tikrą tobulėjimo kelią, o ne

noras priklausyti nuo klasikinės akademinio tobulėjimo idėjos vis tolstančiai sistemai.

MEETING SIMON CRITCHLEY

The following is a document that depicts a sequence of events in 2013 that lead a student to act out a critique of their university; in the form of an intervention at a philosophy conference. It begins with a real conversation between the head of the philosophy department and the student and goes on to the scene of the intervention.

The office meeting between student and Simon Critchley: the anarchist philosopher celebrity and former head of New School philosophy department.

N: I would like to begin with an observation.

S: Go on....

N: Kantianism is an endemic pathology of capital. I have crossed paths with far too many people in this program that busy themselves with apriori constructions of the willful subject, that assume the neutrality of knowledge, and that disregard the question of political identification! I have had a professor tell me that gender is an inconsequential category of philosophical investigation.

S: I have absolutely no idea what you're talking about. You think everyone in the NSSR!!! Is a Kantian???

N: Kantianism is not a principle, that is to say, it's not a position but a condition.

S: This claim is totalizing. Have you read ANYTHING that the professors in this department have written?

N: I did not enter your office to perform some kind of moralizing condemnation, I'm not targeting individuals as such.

S: Well it really seems like you are. This accusation is absolutist.

N: I perfectly understand that everyone in this department isn't a Kantian. That is not my point. I do not care how progressive the writing in this school may be. Nor do I care about the logical coherence and scholarly expertise of the thinker engaging with the history of radical theory. There is a division between thought and action, between ideals and practical activities. The assumed autonomy of knowledge is hand in hand with the assumed autonomy of capital!

S: What do you want? We teach Marx in this school.

N: Knowledge is power. The only way that a radical politics can enter the classroom will be through shattering the illusion of the formal equality of academic communication. The concrete disparities, and the violence that saturates each and every corner of this institution, must be made explicit.

S: What. I do not produce knowledge, what knowledge? (the professor look around the room, clearly avoiding the best sellers that line the shelf, and 100,000 per year salary).

N: (looking baffled)

S: What is the alternative? Should the school be shutdown? Should I stop teaching?

N: I will remind you that you're not speaking with Liam Gillick right now, that is to say, I don't have some kind of well-packaged prototype of a utopian alternative to offer you on a silver platter.... I'm not a fan of distributed politics.

S: If you have problems with this institution you must have some kind of alternative in mind. Who do you think is practicing the politics your talking about?

N: The academic should strive towards militancy. Knowledge is a sensuous activity, it's not in ones head. The militant's philosophical postulates are ruptured through their social practice, the content, the reality, of their practice, and the practice of their comrades. The subject is practice. It's for this very reason that it is impossible to understand the reality of our own situation from the standpoint of this institution. Philosophy is relegated to a professionalized, which is to say, specialized activity. I hate hard analytical method but find myself subjugated by it in this place. I am deprived of the content of my own condition. I find myself in the sickening ritual of logical argumentation and contemplative activity. The only possibility of a politics is in bearing the content of the reality upon which your logical argumentation is based.

S: Who is doing this!!!!???

N: I believe the pursuit for the praxis I speak of is alive, as a potential, at the Vienna Academy. The school is free. They occupied the buildings for 6 months in 2010. They're actively engaged in making the institution accessible for non-eu citizens. They are intimately aware of the hierarchies inherent in knowledge production. They do not naturalize the form of theoretical expression – actively interrogating the medium, questioning its impasses, and challenging its hegemonies. From what I saw at this school knowledge is understood as a social relation, which means the production of knowledge is immanent to the social practices that are the soils of its concrete expression.

S: I've never heard of this school. It's a free school like the free university in NY?

N: No it's funded by the state.

S: Hmmmm..... I think I met some of the students from this Academy during a lecture I gave in Switzerland.

N: So do you feel any sense of insecurity with your position in this institution? With the power relations you're actively participating in?

S: What are you talking about!!! Why should I feel insecure!!! I have no insecurity!!!

N: So you find fulfillment in the present?

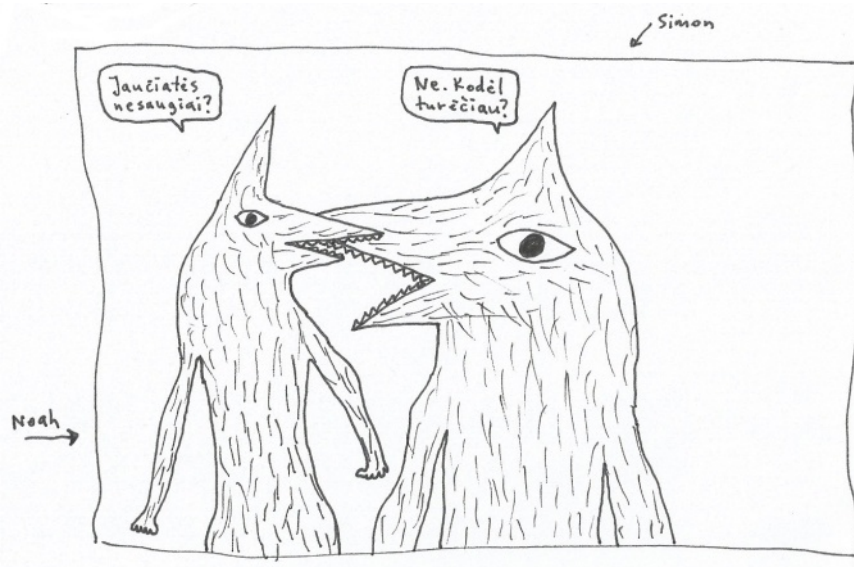
S: That's a complicated question. I don't know. I guess not.

N: (I look disturbed)

S: Politics is Politics (The professor waves their hand toward the outside of the building). My position here is a completely different question. Have you read any of the books that I've written?

Dead End

The New School has been gutted. The only radical gesture alive in this institution is the extent to which it

has been able to commodify its so called radical past. As we all know, this has and will amount in the weaving of a thin veil of heaven to cast over our lacerated, disfigured, and depraved bodies. As the antagonisms exponentially grow between the industrial mill of academic pontifications and the social reality of the student body and expanded labor force, we will be compeled to take sides. Either you will turn away from the contradictions and extrodinary violence of the situation at hand or you will confront it with the best of your abilities; engaging in the parlous, yet necessary task, of the abolition of theory as a specialized and autonomous activity, the abolition of the state, and the abolition of yourself.

Neither the reasoned declarations of the philosopher nor the factually constituent stastics of the economist will carry our struggle to these necessary conclusions. For the abstraction of consciousness, which is an expresion of consciousness's incapcity to act in reality (the loss of its 'imance'), becomes the source of a

power precisely because it is autonomized'. This is also what, ultimately, will make it possible to identify the revolutionary overturning of the division of labor with the end of ideology. (46) It is on the basis of this premise that Korsch declared *"There is a definite connection between the abolition of the State and the abolition of philosophy"*.

The knowledge of the militant cannot be of the abstract kind that remains in one's head – many 'socialists' and liberals have possessed that sort of knowledge. It must be knowledge that has become flesh of one's flesh and blood of one's blood; to use Marx's phrase, it must be "practical critical activity".

"We have all kinds of commotion within us and about us; but through them all the German head prefers to let its sleeping cap sit quietly where it is and silently carries on its operations beneath it - Immanuel Kant was born in Konigsberg in 1724" Hegel

For Benjamin the work of writing for the proletariat from the position of a bearer of the law and a fighter for justice is a presumption; the status of the universal intellectual is an unattainable one. If the intellectual's solidarity with the proletariat can always only be mediated solidarity, then the intellectual, who has become a bourgeois intellectual due to social and educational privilege, must become, according to Benjamin, a "betrayal of his bourgeois class of origin." This necessary betrayal consists in the transformation of his position, from someone who supplies the production apparatus with contents, as revolutionary as they may be, to an engineer who changes the production apparatus; as Benjamin formulates it, someone who "sees it as his task to adapt this apparatus to the purposes of the proletarian revolution."

To a certain degree, the compulsion we find ourselves riddled with, in our careerism, in our permanent adjunct existence, the knowledge in which we produce only has context in the basis of its commodification; the research we are compelled to pursue, the limited conversations we experience between each other in the classroom, the identification of our prestige and eloquence remains incompetent to the material reality we face inside and outside of this institution.

Further, the various attempts this institution has made to distribute 'equity' have lapsed into an irresolvable contradiction with the broader social reality of the economic and political conditions that permeate within a capitalist state. Let's remember Bob Kerry's fraudulent multi-cultural policy, that amounted in a forced culturalization of working class ethnic minorities. Not only did this gesture alienate the demography, but it showed the inherent contradiction of this institution on a systemic level: the inability of this school to match its political principles with its social base. This school is anything but a safe space. As this commercial enterprise enters another stage of seizing more property from the city's public, we have no choice in

the dragging of our bodies to the steel foundation of the new 5th avenue construction. We are reminded of the poisoned rats of NYU's secret testing laboratory, drowning in the wake of Sandy. The beauty of the sign, "condemned," after that late October misery. The institution has been infected by their very own silkworms. In their death, the rats transcended the commodification of their bodies.

Let's commemorate the displaced, repressed, and silenced revolutionary experiments in education enacted by our downtrodden ancestors.

Let's commemorate Sergej Tretyakov's experiments in the collective farms and Aravano's partially actualized visions of the factory as a trans-disciplinary site of research, as a publishing organ, and as a revolutionary platform.

Let's commemorate the Group for Prison Information whose militant research practices clarified, for the generations that preceded, that incarceration is not a territory but an organ that moves with us.

Let's commemorate the Maosit peasant universities

Where the organic intellectual momentarily flourished; reconciling the local knowledge and technique inherited from their ancestors with the universal affirmations of general human emancipation from the blight of proletarian poverty.

Let's commemorate the Bauhaus

Had it not renounced any political perspective, the experimentation of the Bauhaus, with all the materiality and the rigor it contained, would evoke the idea that we have of space-times dedicated to the transmission of knowledge and experience.

Let's commemorate the Black Panther

The Black Panthers equipped themselves with such places; to which they added their politico-military capacity, the ten thousand free lunches they distributed everyday, and their autonomous press. They soon formed a threat so tangible to power that the special services had to be sent to massacre them.

Let's not indulge in any illusions – the revolutionary kernels alive in the struggles commemorated cannot simply be transposed onto our contemporary situation – this would merely amount in another reifying abstraction. While on the other hand, these struggles, their languages, and forms, their truth, and their praxis, live on in mutated form today. The project of the present is locating our rhythm, diagnosing its break, contradictions, and unities.

Scene 2 the biopolitics symposium

B: Next we have Noah Friedman who will be presenting 'The birth of political economy: a comparison of origin stories

N: One sec I need to take a piss quick.

B: Excuse me!!! (the professor looks at me with a scornful face)

N: (I put my hands together as though I'm praying for her mandation) and ask (in a torn voice) is that exepctable.

B: Fine.

(he enters the room again, students are chatting)

N: I would like to introduce Danna Vajda who will be joining me today.

B: WHAT. Excuse me. What is going on, are you or are you not presenting on the paper you proposed?

N: I will be introducing my presentation with a reading of a script. We could call it an application of the theory. (the text is read)

The teacher roles her eyes at everything and turns away from me in repulsion.

N: (I conclude) Foucault has taught us that knowledge is power. We cannot separate our intellectual activites from our bodies, from our day to day practices.

B: Given that this has absolutely nothing to do with biopolitcs or the themes of this conference, given that this is not serious work, that this was a mere performance, we will respond to the presentation of Jan and Juniper.

Everyone is silent.....

B: Lets open the floor up for discussion.

Audience member that does not belong to the university: I think that this presentation – although it did not follow the academic format of the others – did connect the themes of Foucault and Marx's anyalysis of political economy and biopolitics.

N: I appreciate that, thanks.

Student from the New School asks a question (everything goes back to academic discussion around Agamben.)

I pack up my bags (Danna follows) we walk out and at the door I state: why don't we talk about the political situation at hand for once.

APIE PHD DUONĄ

Ugn

Kažkur internetuose paskaičius kelių žmonių eksperimentus apie buitį ir išlaidas, sumaniau padaryti ir saviškj. Tiesa, kiek iš kitos pusės ir galbūt su kiek radikalesnėmis išvadomis.

Mano tyrimo hipotezė: *doktorantams iš stipendijos pragyventi neįmanoma.*

Tyrimo priešistorė

Pernai stojant į doktorantūrą per interviu gavau klausimą ar dirbu. Nelabai supratau jo esmės, tik paskiau vyresni kolegos paaiškino, kad čia universitetas mėgdžioja visokius mandrus universitetus JAV ir UK, kur studentams griežtai draudžiama dirbti.

Taip, aš manau, jog dirbti ir studijuoti vienu metu yra šūdas. Na, nebent tavo darbas ir studijos labai glaudžiai susiję.

Galbūt kažkam darbus ir studijas išaina derinti puikiai, bet man – ne. Kai dėl krizės-pizės praradau visus darbus ir chaltūras bei likau tik studentė, mano vidurkis šoktelėjo dviem balais. Taip, dviem, ne po kablelio, o visais dideliais dviem.

Taigi, doktorantams mokama stipendija (1075 lt) atrodo visai neblogai. Ji duodama tam, kad būtų galima visą laiką skirti studijoms ir vergystei universitete (sėdėjimas koliokviumuose ir t.t.).

Kartais doktorantai veda seminarus: įdarbinami asistentais prie stipendijos prisiduria dar porą šimtų. Kai kuriuose universitetuose doktorantai seminarus veda ir paskaitas dėsto be jokių papildomų priemonų.

Tyrimo aplinkybės

Kadangi mano hipotezė surišta su stipendija, tai eksperimentas vyko nuo stipendijos iki stipendijos. Stipendiją gavau vasario 27 d., o sekanti atėjo kovo 25 d. Taigi, nepilnas mėnuo.

Tyrimas vyko šildymo sezonu metu, todėl išlaidos būstui ir mokesčiams didesnės.

Visą mėnesį gyvenau viena, todėl asmenines išlaidas skaičiuoti buvo gana paprasta.

Kaip tyčia mėnuo buvo nesėkmingas: turėjau susimokėti telefono sąskaitos skolą už pokalbius Izraelyje, perdegė beveik visos lempuotės, užsikimšo kanalizacija, sugedo fotikas, katrą naudoju darbui, ir dar buvau peršalusi, todėl išlaidos taip pat šoktelėjo viršun.

Tyrimo rezultatai

Prieš pradėdama tyrimą, draugams uždaviau klausimą: kam daugiausiai išleidžiu – maistui, byčkei ar katei?

Teisingas atsakymas – maistas.

Maistui išleido 291,45 lt. 96 litus pravalgiau ne namuose, dažniausiai maistas tapo susibūrimo su draugais priežastimi ir laisvalaikio leidimu. Likusius ~200 lt išleido maisto produktams, kuriems per daug netaupau – ieškau akcijų, bet stengiuosi pirkti kokybišką maistą, valgyti kuo daugiau šviežių vaisių, daržovių, riešutų. Taigi, fair enough.

Antroje vietoje - byčkė.

Pragėriau 173,09 lt. 114,5 lt – kabakuose per 9 kartus. Vėlgi kaip social activity. Likę pinigai: du vyno buteliai, sugerti su chebra namie/svečiuose ir egzaminų varikliuku tapę 8 alaus skardinės. Pastarųjų tikrai tikėjauosi daugiau :)

Katė liko trečioje vietoje su 59,72 lt.

Be abejo, didžiausią išlaidų dalį sudaro nuoma ir mokesčiai – šį mėnesį – 649,18 lt. Mano nelaimė, daugiau nei 170 lt to sudarė telefono bėdos. Mokestis už internetą neįskaičiuotas, nes tuo rūpinuosi ne aš :)

Kita „galinga“ išlaidų sfera – butis ir higiena, suvalgiusi 81,05 lt. Į šią sumą įeina tiek visokios dušo želės, tiek elektros lemputės, nes be abiejų nelabai. Kaip jau minėjau, pagal visus kiaulystės dėsnius keičiau dvi lemputes (perku tas mandras taupiausias), dar kelias nupirkau netinkamo dydžio, taip kad pinigai į balą. Užsikišusi kanalizacija (dar vienas Vilniaus pankų palikimas po Padaigos paieškų :) taip pat suvalgė 30+ litų.

Netikėtai daug išleido sveikatai – 133,14. Vos pradėjusi eksperimentą apsirgau ir neturėjau jokių vaistų, tai apsišopinau. Taip pat mano visokioms lėtinėms ligoms gydyti skirtiems vaistams buvo taikoma gera akcija, tad užsipirkau į priekį.

Kitoms keistoms išlaidoms: dovanai, knygoms (katros skirtos ne man, bet turėjau nupirkti, nes per pristatymus gi gerokai pigiau), kačių édalui labdarai, fotoaparato remontui (fuckin 95 litai), kartonui protestui (yay!) išleido 279,64 litus.

Mokslas ir darbas atsiejo kuklius 41,19 litų. Pirkau spausdinimo popieriaus, pildžiau rašalą ir pirkau tris dėvėtas knygas.

Transportas kainavo 16,8 lt, už ką turėčiau dėkoti savo LSP. Į Vilnių sykį gavau ride'ą, o grįžau autostopu.

Pramogoms išleido NET 12 litų :)) 10 lt už koncertą ir už 2 lt pirkau loterijos bilietą, nes noriu namuko su daržu, kuriame galėčiau auginti pomidorus!

Mažiausia išlaidų dalis teko drabužiams – 11,5 litai. Na, ką jau čia, visi žino, kad nesirengiu nei dolčėm, nei gabanom :)

Galų gale, rezultatas toks: išleido 1748,76 litus.

Taigi, mano išlaidų pasiskirstymas atrodo maždaug taip:

Išlaidos:

O dabar kiek analizės grįžtant prie hipotezės. Taip, pagal išlaidų kiekį, galima konstatuoti faktą, jog iš tiesų vien tik iš doktoranto stipendijos išgyventi neišeina. Stipendija išseko kovo 14 d., jei gyvenčiau vien iš jos, tai dešimt dienų būčiau badavusi.

Išlaidas sumažinti buvo galima atsisakius byčtinimo, tačiau iš esmės tai nieko nepakeistų. Mažiau praėst? Galbūt, bet mėgstu skaniai pavalyti ir rūpinuosi savo sveikata (na, iš tos pusės, kad reikia gauti visų medžiagų, visokių B12 ir t.t.), taip kad NO. Beje, greta šito eksperimento vykdžiau ir čipsų atsisakymo eksperimentą – per visą mėnesį suvalgiau vos vieną pakelį. Taigi, kalbant apie junkfood'ą – iš tų veik 300 lt – „šlamštelius“ tegali vadintis tas pats pakeliokas čipsiukų bei vienas hesburgerio bulvyčių maišelis.

Beje, neįsivaizduoju, kaip gyvena full-time dirbantys žmonės. Ėda sumuštinis vs. kasdien kavinėse pravalgo kosmosą?

Šlykščiausia išlaidų dalis visgi yra buto. Už mažytį studio flat geroje vietoje dviese mokam sąlyginai nedaug, juolab kai vartau skelbimus, panašu, jog kainos tik auga ir už tokią pačią sumą galėtumėm gauti kokį apskurusį butuką su bobutės baldais rajone. Vienam pragyvent „oriai“ praktiškai neįmanoma. „Oria“, nes mano studijų ir darbo vieta yra namai, todėl dalintis butu su krūva žmonių ar bendrabutis nebėra išeitis.

Taip pat neįsivaizduoju, kaip už stipendiją mėgina gyventi vilniečiai, kur viskas yra brangiau.

Ir dar pikta, kad prisiklausius visokių pop-socialistų apie affordable housing, irgi pradėdu apie tai galvoti. Nes, oh, the irony, kažkada pažaidus su paskolų skaičiuokle sužinojome, jog už savą (kad ir įkeistą) būstą tektų mokėti dvigubai mažiau nei už nuomą.

Kas dar?

Gyvenimas iš stipendijos, trumpai tariant, noup.

Nebent valgai bomžpakus ir gyveni pas tėvus.

Nes dabar tik belieka džiaugtis, kad nereikia taisyti dantų, pirkti naujų batų ar palto.

Ir kad turiu studentiškas nuolaidas transportui bei neturiu automobilio.

Manau, jog stipendijos turėtų augti, kad ir kartu su

minimaliu atlyginimu, arba būti sudaromos sąlygos doktorantams įsidarbinti pagal specialybę / studijas derinti su darbu.

Ir šiaip, labai norėčiau kokio challenge, kuriame koks mandras profesorius, pisantis protą apie tai, kad pagrindinis doktoranto darbas yra būti doktorantu, pragyventų mėnesiuką už tuos pačius 1075 litus. Anyone?..

DOKTORANTAI - RIZIKOS GRUPĖ? DOKTORANTŲ STIPENDIJOS 1993-2014 M.

ktb

Šis pasvarstymas bus apie stipendijų skaičiavimo keblumus, kuris prasidėjo kaip komentaras ugnės įrašui apie phd duoną, bet baisingai išsiplėtė. man įdomus klausimas – kodėl stipendijos yra tokios, kokios yra, ir kas už tai atsakingas.

Doktorantų stipendijos, kaip ir visų kitų studentų, yra pririštos prie BSI – bazinės socialinės išmokos (taip buvo pervadintas kitas rodiklis, MGL – minimalus gyvenimo lygis). šiuo metu taikomas koeficientas $8,3 \cdot BSI$ pirmais studijų metais ir $9,6 \cdot BSI$ antrais-ketvirtais studijų metais.

BSI Lietuvoje šiuo metu yra 130 Lt ir praktiškai nesikeičia nuo MGL įvedimo 1998 m. 2000-2006 ji sudarė 125 Lt, nuo 2007 – 130 Lt. *such improvement!* toliau labai norėčiau pacituoti kokį nors suprantamą infliacijos rodiklį, bet tokio, deja, neradau. statistikos departamentas pateikia VKI (vartotojų kainų indeksas), kuris per visą tą laikotarpį keičiasi nežymiai, ir SVKI (suderintas vartotojų kainų indeksas), kuris keičiasi gan ryškiai, bet koks tarp jų skirtumas greitu būdu suvokti nepavyko. bet iš principo sveikas protas sako, kad kainos nuo 1998 m. labiau augo, nei krito. būtų logiška, kad bėgant metams arba kiltų pati BSI, arba didėtų stipendijoms taikomi koeficientai, ar ne?

2008 metais „grupė seimo narių“ kreipėsi į konstitucinį teismą, siekdama išsiaiškinti, ar neindeksuojama 130 Lt BSI yra tinkamas pagrindas skaičiuoti visokias išmokas. tuo atveju konkrečiai buvo kalbama apie smurtinių nusikaltimų žalos atlyginimą, bet ta pati problema yra su visais kitais nuo BSI priklausomais dydžiais. internetuose mėtosi įdomus 2008 metų rugsėjo 23 dienos konstitucinio teismo sprendimas (Bylos Nr. 01/08), paaiškinantis, kodėl BSI gali likti toks, koks yra, ir nebūti indeksuojamas.

Visų pirma, įdomus momentas yra MGL pervadinimas į BSI. jei MGL yra minimalus gyvenimo lygis, kuris bent jau logiškai turėtų atspindėti būtinuosius pragyvenimo kaštus, tai BSI yra tiesiog bazinė išmoka, kitaip tariant, bet koks iš oro paimtas skaičius.

Savo sprendime konstitucinis teismas iš pradžių pateikia aiškų MGL apibrėžimą:

„MGL – tai šeimos mėnesinių pajamų suma, tenkanti vienam žmogui per mėnesį ir garantuojanti visiems minimal socialiai priimtini poreiki patenkinimo lyg , atitinkantį organizmo maisto poreikius pagal fiziologines normas, taip pat minimalius drabužių, avalynės, baldų, ūkinių, sanitarijos ir higienos reikmenų, buto, komunalinių, buitinių, transporto, ryšių, kultūros ir švietimo paslaugų poreikius (paryškinimas autoriaus)“

O toliau atskiria BSI ir MGL:

„4.2. Indeksavimo įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šio įstatymo įsigaliojimo dieną bazinės socialinės išmokos dydis yra prilyginamas tą dieną galiojusiam MGL dydžiui. Taigi pagal Indeksavimo įstatymą bazinė socialinė išmoka ir MGL savo skaitmenine reikšme buvo suvienodinta, tačiau bazinės socialinės išmokos ir MGL skaitmeninės reikšmės tapatumas nesuponuoja socialinės išmokos ir MGL institutų tapatumo, t. y. savo turiniu šie institutai nėra tapatūs. Tiek bazinė socialinė išmoka, tiek bazinis bausmių ir nuobaudų dydis, kaip minėta, yra tam tikri rodikliai, skirti socialinės apsaugos išmokoms (...) apibrėžti ir apskaičiuoti; jie nėra siejami su MGL instituto samprata, kuri buvo įtvirtinta Gyventojų pajamų garantijų įstatyme (paryškinimas autoriaus)“

Visų antra, net MGL laikais, nesikeičiantis MGL – ne problema:

„1.2. Nors ginčijamu įstatymu nustatytas MGL ir neatitinka realaus MGL, kuris turėtų užtikrinti minimalius gyventojų poreikius, išvardytus Gyventojų pajamų garantijų įstatyme, teisėti lūkesčiai, kartu ir konstitucinis teisinis valstybės principas, kurio vienas iš elementų yra teisinio saugumo principas, nebuvo pažeisti, kadangi dalis išmok buvo didinamos didinant ne pat MGL, bet išmok skaičiavimo koeficient (paryškinimas autoriaus)“

Taigi, BSI lieka toks, koks yra, dienų dienomis ir metų metais. vargu ar galim tikėtis jo pasikeitimo. o kaip ir kada keičiasi doktorantų stipendijos koeficientas?

Anot aukštojo mokslo įstatymo (Nr. VIII-1586),

stipendijų dydžiai skiriami vyriausybės nustatyta tvarka. ir iš tiesų, egzistuoja vyriausybės nutarimas dėl valstybės paramos doktorantams tvarkos (Nr. 1431). sekant šio dokumento istoriją, paaiškėja, kaip keitėsi doktorantų stipendijos pirmais ir antrais-ketvirtais studijų metais:

Metai	Pirmi studijų metai	Antri-ketvirti studijų metai	Rodiklis
1993	3,9	4,5	MMA
1994	5,2	6	MMA
1995	5,72	6,6	BMA
1997	6,5	7,5	BMA
1998	7	8,1	BMA
2002	5,88	6,8	MGL
2005	5,88	6,8	MGL
2007	8,3	9,6	MGL
2011	8,3	9,6	BSI
2012	8,3	9,6	BSI

Kaip keitėsi realūs skaičiai tais metais, kai buvo pasikeitimų (ir -- for fun -- kiek gautų pirmametis doktorantas šiomet, jei būtų taikoma anuometinė skaičiavimo tvarka) galim matyti žemiau* (reiktų pririšti šituos skaičius prie infliacijos, lito perkamosios galios ar dar kokio nors makroekonominio rodiklio, bet, kaip minėjau, trūksta išsilavinimo rasti tinkamą rodiklį).

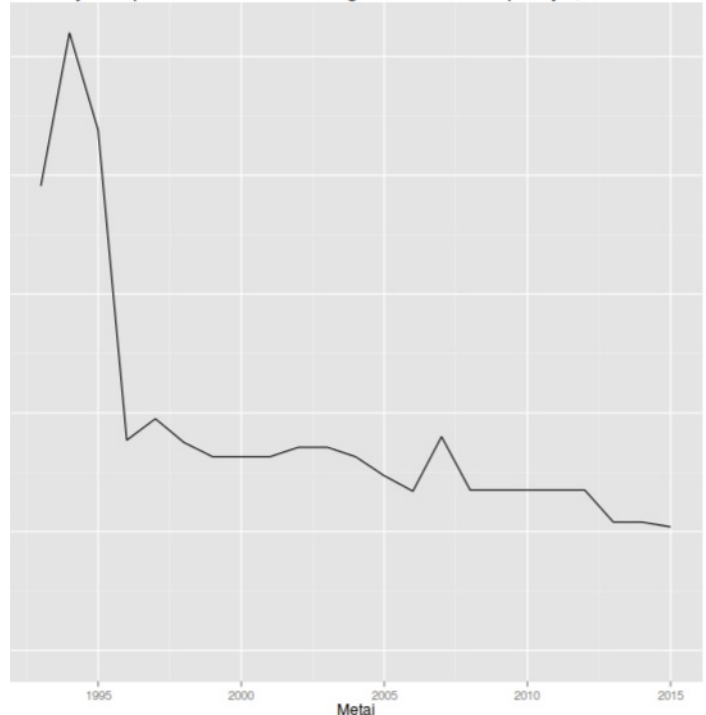
Jei doktorantai šiandien studijuotų pagal 1993 m. tvarką, pirmais metais gautų 3900 Lt stipendiją. Liveable! Jei rimčiau, šie skaičiai parodo kelis įdomius aspektus.

Metai	Tada	Dabar
1993	137	3900
1994	260	5200
1995	372	698
1997	585	793
1998	700	854
2002	735	764
2007	1079	1079
2014	1079	1079

Grafikas žemiau rodo santykio tarp MMA ir doktoranto stipendijos kismą. jei 1993 metais stipendija buvo beveik keturis kartus didesnė už minimalią mėnesinę algą, tai 2015 metais doktoranto stipendija beveik sutampa su MMA.

Nuo 1993 iki 1998 m. stipendijų dydžiai buvo peržiūrimi beveik kasmet. 1993-1998 metais doktorantų stipendija augo dėl dviejų rodiklių pasikeitimo – kasmet peržiūrimo stipendijos koeficiento ir kas mėnesį (arba kelis kartus per metus) augančio MMA bei BMA. laikotarpiu tarp 1998 ir 2002 m. stipendijos sustingo – nustojo būti peržiūrimi stipendijų dydžiai, bet taip pat nustojo keistis ir BMA. 2002 m. stipendija buvo pririšta prie nesikeičiančio dydžio – MGL, nesmarkiai padidėjo palyginus su 1998 ir buvo neperžiūrima iki 2007, kai jaučiamiau pakilo. tai reiškia, kad tarp 1998 ir 2014, t. y. per pastaruosius 16 metų tik vieną kartą įvyko nors kiek esminis stipendijos pakėlimas. **o per paskutinius 7 metus nuo 2007 nepasikeitė lygiai nieko.**

Santykis tarp minimalios mėnesinės algos ir doktoranto stipendijos, 1993-2015

Nežinau, ar korektiška remiantis šiais skaičiais daryti išvadą, kad po 1998 m. doktorantai išnyko iš vyriausybės akiračio kaip socialinė grupė, kuriai verta skirti dėmesį. norint pasakyti ką nors tiksliau, reiktų įsivaizduoti, koks švietimo ir mokslo ministerijos (konkrečiai – ministro) indėlis į tokių klausimų sprendimą. turint omeny, kad dabartinis švietimo ministras užsidedęs aiškina, kad vieni mokslai geresni už kitus ir kitas religines tiesas, naivu iš šmm tikėtis racionalių iniciatyvų. o patys doktorantai? doktorantai yra studentai pagal teises ir proletarai pagal pareigas. už jų nėra studentų atsovybės ar darbuotojų profsajungos, jie neįtraukiami į studentų pragyvenimo tyrimus ir fiziškai neturi laiko užsiimti politika. todėl nemanau, kad artimiausiu metu kas nors gali pasikeisti. pabaigai – apie požiūrį. 2013 m. vyriausybės veiklos ataskaita (Nr. 257) pripažįsta „grėsmę“:

„Vartojimo kainos, palyginti su prieškriziniu laikotarpiu, padidėjo beveik 11 procentų, o neindeksuotas įvairių socialinių išmokų pagrindas – bazinė pensija, metinės draudžiamosios pajamos, bazinė socialinė išmoka, valstybės remiamos pajamos ir jų pagrindu skaičiuojamos socialinės išmokos – prarado dešimtadalį savo perkamosios galios ir neužtikrino tinkamo pajamų garantijų lygio“

Ir įvardina problemos esmę:

„Ilgalaikes socialines krizės pasekmes, praradami darbą, patyrė nemaža dalis gyventojų, jų pajamų pagrindu tapo socialinės išmokos“

bei:

„Pagrindinė skurdo ir socialinės atskirties priežastis – nedarbas, ypač ilgalaikis“

Doktorantų stipendija iš principo yra visai kas kita nei pvz. bedarbio ar kokio kita socialinė pašalpa (darbo valandos kurias suvalgo universitetas mielai priartėtų prie 24/7, jei tik nereiktų miegoti), bet tai, kad ji skaičiuojama naudojant socialinėms išmokoms taikomą bazę de facto sumeta doktorantus į vieną laivą su bedarbiais ir visokiom kitom rizikos grupėm. ir pagal šitą retoriką, mieli doktorantai, užteks būt lodoriais, pragyvenančiais iš socialinių išmokų. marš dirbti.

* dėl rodiklių.

MMA 2014 m. yra 1035 Lt, o istoriškai keitėsi taip (statistikos departamento duomenys):

Įdomu tai, kad nuo lito įvedimo, pirmus keletą metų MMA buvo peržiūrima kelis kartus per metus (pradžioje – kas mėnesį), o po to vis rečiau ir rečiau. paprastumo dėlei čia pateikiami sausio mėn. duomenys, išskyrus 1993 metus. iš principo augant MMA, doktoranto stipendija 1993-1994 m. augdavo kas mėnesį.

Metai	MMA, Lt
2014	1035
2013	1000
2008	800
2007	600
2006	550
2005	500
2004	450
1999	430
1998	400
1997	300
1996	210
1995	85
1994	50
1993 (lito įvedimas)	35

BMA 2014 m. yra 122 Lt, o istoriškai keitėsi taip (statistikos departamento duomenys):

Metai	BMA, Lt
2010	122
2008	128
2005	115
1999	105
1998	100
1997	90
1996	85
1995	65

APSIGYNUMAS NUO ĮTAKINGŲ DĖSTYTOJŲ MAGIJOS

Komjaunuol s ašara

Noriu jums pristatyti ekonomikos dėstytoją Vytautą Liesionį, studentų išrinktą geriausiu VDU dėstytoju ne vieną kartą. Jis kiekvienam parodys, kad ekonomika nėra vien nuobodūs grafikai ir nesuprantami terminai, o įdomus mokslas, kurį mokantis gali tyčiotis iš mažumų, kurstyti tautinę neapykantą ir galvoti, kad tu žinai, kaip visiems būtų gerai. Čia nėra sudėtingų klausimų, nes klasikinė ekonomikos mokykla viską išsiaiškino, o kitos tik kartais vertos paminėjimo. Socialinis atsakingumas toks dalykas, kuris maišosi visų gerbūvio kelyje, todėl nereiktų čia aiškintis, kaip geriau visiem tiem „invalidam“ ir „pydaram“ būtų, nes atsakymai jau yra. Patogu, kaip vedos ar meinkampf'as. Juk skirtingos teorijos ir požiūriai per daug sudėtinga, tai gerai, kad yra kas paaiškina, ką mums galvoti ir daryti.

Žinot, kodėl žinome, kad jis teisus, nes nu kaip. Nu jauti, kad teisingai žmogus sako, nes jis toks ir savas ir protingas. Va pavyzdžiui prisimenu mokė, kad iš lenkų nereikia pirkt dešros, nes čia tas pats kaip pereiti Lietuvos-Lenkijos sieną ir pirmam lenkui duoti 10 litų, o tas pasimetęs atsakys „dzenki barzdbar“ ar kažkaip panašiai juokingai. Nu ten reikėjo būt, juokingai pasakė Liesionis. Nu ir pabaigęs paklausė „Kaip gyvenat?“ Studentė atsakė „nekenčiam lenkų vis labiau“. Vytautas susinepatogino kažko ir sako: „žiūrėkit, kaip ten sakė – jei jis yra teisingas tame ką daro, tai tegu jis ir lenkas, rusas, žydas, net pydaras“. Vieni žvengė po rusas, kiti po žydas, o daugiausiai, tai po pydaras. Buvo keli, kur nesijuokė ir susiraukę tylėjo gal labai nemėgsta anų ir nemano, kad gali būt teisingi jie. Draugas sakė, kad gal jie yra pydariai žydai, bet tada ko jiems piktintis, juk kaip tik juos apgynė. Išvis juk bairis. O tai jei Liesionis nesąmones sakytų, gal nedėstyty universitete? Jei atėjus į univerą reiktų dar dėstytojų žinioms nepasitikėti, tai ko ten eit?

Bet pagalvojus pasirodo, kad jo dėstymas kertasi su to nuobodaus vadovėlio teiginiais, kuriame nėra viskas aišku ir kuris tiksliai nenumato, kas bus jei pasirinksim vieną ar kitą ekonominę politiką. Kažkaip visiems labai patiko, kad pas Liesionį to nėra, nes jis pasako, kaip visi turėtume daryti, nes kaip jis mini „kažkada jūs užaugę valdysit Lietuvą ir turėsit daryt sprendimus“. Todėl neblogai turėti aruodą gerų patarimų, nes tame vadovėlyje kažkokia painiava, kurios tikriausiai neprisiminsime. Na ir kas, kad dažnai jis kalba visai ne kaip dėstytojas ir įtikinėja mus ir pasakoja visokius bairius ir istorijas, bet jis juk pats sakė, kad jo tikslas sudominti mus ekonomika, o ne... išmokyti?

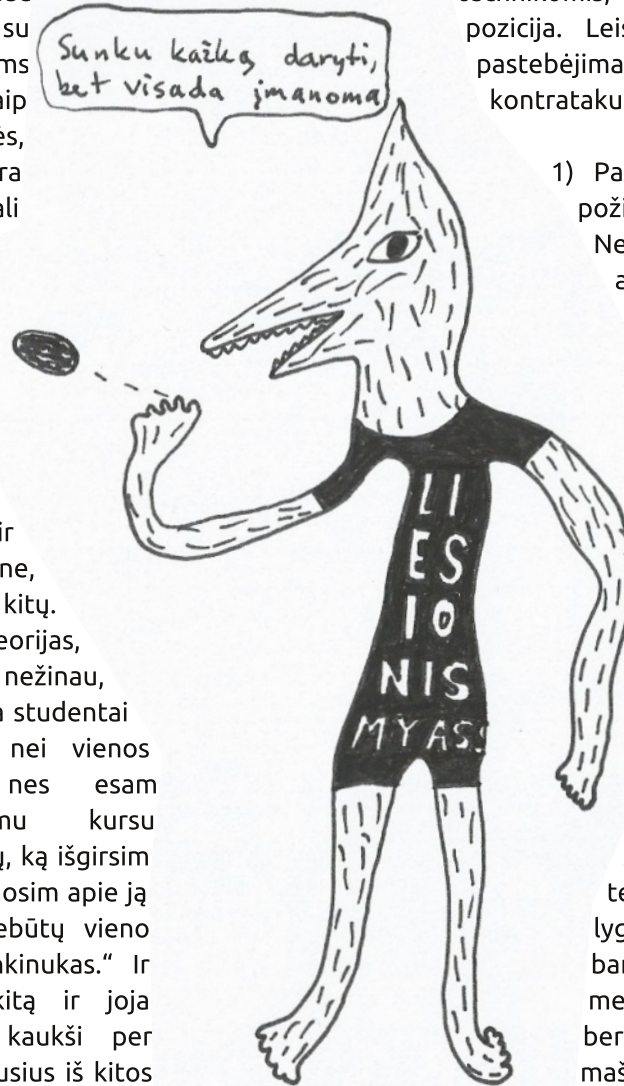
Ką sakau aš, o ne suklijuoti studentų pasisakymai apie vieną fikcinį veikėją

Sakau, kad yra problemų su tuo, kaip mums dėstoma, nes yra tokių dėstytojų kaip Liesionis, kurie dėsto savo politines pažiūras ir tai vadina ekonomika, tuo pačiu subordinuodami įvairias mažumas, nors gal ir skamba šmaikščiai kol tai daro. Problema yra ir tai, kad vis dar manoma, kad žinios gali būti perduodamos objektyviai ir nešališkai, kad atrinktų faktų rinkinys tarnauja mokslui, o ne juos pasirinkusio pozicijai. Jei trumpai, tai aš manau, kad nėra objektyvios tiesos, o dėstytojai dažnai išnaudoja savo poziciją ir apsimeta, kad dėsto vienintelę tiesą ir taip pisa studentams protą.

Žinau, kad liberalūs, atsargesni dėstytojai atrodo ir galbūt nuoširdžiai bandys būti atviri skirtingiems požiūriams, bet vis tiek liks jų biografinė mokslinė patirtis formuojanti tai, kaip jie mato dėstomą dalyką (nes jie buvo vienuose ar kituose seminaruose/konferencijose su vienais ar kitais žmonėmis. Jiems žinias perdavė vienaip ar kitaip politiškai angažuoti žmonės, tekstai ir t.t.) ir tai yra neišvengiama, todėl tai negali būti ignoruojama bandant būti objektyviam faktams, o kaip tik pastatoma prieš save: „Sveiki aš esu ekonomikos dėstytojas. Man patinka šie ekonomistai ir teorijos. Aš jums dėstysiu remdamasis klasikine ekonomikos mokykla ir kartais gretindamas su keinsistine, bet nepaliesiu marksistinės ar kitų. Aš jas atmetu kaip rimtas teorijas, todėl galbūt per daug apie jas ir nežinau, jei kalbėčiau, tai pašaipiai.“ Tada studentai atsako „Mes nelabai žinom nei vienos teorijos ar ekonomisto, nes esam pirmakursiai su privalomu kursu ekonomikoje, tai daugeliui mūsų, ką išgirsim apie ekonomiką čia ir bus, ką žinosim apie ją išvis. Būtų smagu, kad tai nebūtų vieno dėstytojo politinių pažiūrų rinkinukas.“ Ir tada visi supranta vienas kitą ir joja vieneragiais, kurių kanopos kaukši per vaivorykščių takus, materializavusius iš kitos dimensijos, atvertos viso naujai atrasto supratimo potencialo*. Na bet kol dar taip nėra, teks pakovoti už tai, kad mums nepistų proto ir to nevadintų mokslu.

Na aš netikiu, kad bus kažkoks tobulas sprendimas, o priimu Bourdieu požiūrį, kurį jis atskleidžia tekste „Understanding“ kalbėdamas apie tiriamojo ir tyrėjo perskyrą (tiriamasis visada ateina iš galios pozicijos prieš tiriamąjį ir kartu atsineša savo bagažą, kuriuo žiūri į tiriamąjį). Taip ir dėstytojas visada ateina su specifiniu bagažu ir neturėtų jo slėpti ir traukti iš jo faktus ar bairius kol tave įtikins. Kadangi mes negalime pasiekti objektyvios tiesos ar visiško supratimo, nereikia apsimetinėti, kad tai įmanoma ir vaidinti lyg tavo tiesa galutinė. Reikia suvokti kliudančias tai padaryti priežastis ir aktyviai jas spręsti.

Liesionis labai kraštutinis atvejis, nes jis tiek pat siaubingas kiek ir sėkmingas. Siaubingas ne vien dėl politinių pažiūrų dėstymo kaip mokslu, bet ir dėl nuolatinio mažumų žeminimo, o sėkmingas, nes studentai nereflektuodami juo džiaugiasi, palaiko ir įvertina aukščiausiais balais anketose. Yra švelnesnių ir liberalesnių dėstytojų, kurie nebus tokie gabūs ar drąsūs, bet naudosis tomis pačiomis įtikinimo technikomis, kad nesuabejotumėte jų pozicija. Leiskite man pasidalinti savo pastebėjimais jas identifikuojant ir kontratakuojant:

- 1) Parodys, kad egzistuoja kitas požiūris, bet ne daugiau. Nepateiks jokios kritikos iš alternatyvių požiūrių, kurios neatremtų prielaidos, kurias jau išdėstė arba nurašys kaip neįmanomas ir neveikiantis, nes yra per daug naivios ar optimistiškos. Dažnai pateiks vieną ar du nesuveikusius pavyzdžius kaip neginčijamą įrodymą, bet neanalizuos pačios loginės struktūros. Tarkim, kaip teigia filosofas Radžvilas „socialinė lygybė neįmanoma, nes sovietų sąjunga“. Ne viena mama teigs „feminizmas ir lyčių lygybė neįmanoma, nes vat aš bandžiau savo berniuką ir mergaitę auginti vienodai, bet berniukas vis tiek žaidžia su mašinom, o mergaitė su lelėm“. Dar baisesnis „homoseksualumas blogis, nes jis sugriovė Romos imperiją“.

- 2) Pateikę kitą požiūrį net nebenaudos jo kritikos

analizėje ir sakys kaip yra „iš tikrųjų“ arba iškels tik tuos probleminius klausimus, kurie patiems užkliūna, taip palikdami vietos diskusijai tik iki tam tikro lygio. Liesionis net kviečia studentus pasiruošęs kažką sudirbti: gal, kas nesutinka? Sakykit, padiskutuosim, -parodęs pavyzdžius kaip sudirba nesutinkančius studentus. Turi galimybę diskutuoti ir nesutikti. Juk net skatina, bet čia taip pat, kaip vienuoliktokas sakytų jo *bully'nam* septintokui, kad jis gali trenkti jam pirmą smūgį ir atsuka veidą žinodamas, kad baimė būti sumaitotam sulaukys jį. O jei ir trenks, tai po to jam bus tik linksniau uždominuoti.

3) Neginčijamos, natūralios ir savaimė suprantamos prielaidos tiesiog egzistuos paremiant dėstomą požiūrį. Atsiremiant į porą neginčijamų prielaidų yra pastatomos ir išvedamos teorijos, religinės mitologijos ar į kiekvieną klausimą turinčios atsakymą ideologijos. Suprantant jas gali suprasti, kodėl liberalas nesutinka su socialistu ar kosmopolitas su tautininku, nes jie remiasi į skirtingas prielaidas, kurios nurodo, ką turėtų galvoti.

Pavyzdžiui, Liesionis teigia, kad BVP (Bendras vidaus produktas) yra gerbūvio rodiklis. Kuo daugiau pinigų valstybėje, tuo geriau visiems, nes padalini iš populiacijos ir matai kiek kiekvienas gauna pinigų tiesiogiai ir viešosiomis gerybėmis. Todėl, aišku, reikia kelti BVP. Taip ignoruojama kairioji ekonominė politika, net progresiniai mokesčiai nepatenka į svarstymo spektrą (o ką jau kalbėti apie draugą Marxą), nes kairioje pusėje gerbūvj pakeltų lygus lėšų paskirstymas, o ne kylantis BVP.

4) „Tai dabar parašykite darbą, kaip jūs elgtumėtės, jei būtumėt vienvaldžiai šalies valdovai ir kaip pakeltumėt gerbūvj, kuris jūsų patogumui apibrėžtas“. Jei nori būti gerai įvertintas, turi remtis anksčiau nurodytu apibrėžimu ir pradėti galvoti Liesionio ekonominėmis smegenimis. Aš siūlyčiau tokioje užduotyje pabandyti suprasti, kokios prielaidos tau primetamos ir kodėl jos gali būti neteisingos, kokios joms siūlomos alternatyvos. Ne ką mažiau svarbu pagalvoti, ar tavo dėstytojas reflektuoja ir kvestionuoja tai, ką pamokslauja. Tokiu atveju nepradėsi mąstyti vienu primestu požiūriu, o galėsi jį nuolat kontrastuoti vienu ar dvejais. Tai ypač svarbu tokiose didžiulių srautų paskaitose, kaip Liesionio dėstomas ekonomikos įvadas. Kadangi paskaita skirta ne tik ekonomikos studentams, tai nesidomėdamas tuo asmeniškai, gausi vienintelę informaciją- tai, ką išgirdai. Nesvarbu abejoji tuo ar ne, bet tai bus vienintelės žinios darant sprendimus susijusius su šia gan svarbia gyvenimo sritimi.

Jei tau svarbu, ką studijuoji ir turi laiko ar jėgų, kurių neatėmė darbas, reikalingas susimokėti už egzistenciją ar studijas, užvesk paieškos variklius. Pats pasiskaityk, ką sakė tas ar anas dėdė. Na bent jau pagooglink jo

vardą ir kritiką tam, kas tau kišama kaip tiesa iš vadovėlio „the world for dummies“

5) Profesinis, žodyno ir patirties pranašumas neišvengiamai bus panaudotas pabrėžti savo žinių galią. Labai puikiai veikia sudėtingos terminologijos, kurių studentas dar neįkalęs naudoti. Taip pat požiūrio nurašymas, kaip jau senai viešai nulinčiuoto ir pakasto. „Ai čia vėl tas kraštutinis žinių reliatyvizmas, kuris niekur neveda“. O tu net nežinai, kas tas „kraštutinis žinių reliatyvizmas“, tuo labiau - kada ir kas jį nurašė. Taip dėstytojas akivaizdžiai parodo studento nuomonės vietą savo auditorijoje.

Kitas būdas, priversiantis klausiantįjį nesusigaudyti, yra kalbėti aplink klausimą. Tai labai mėgsta Gintautas Mažeikis. Jis, paklaustas sudėtingo klausimo, papasakos šmaikščių istoriją apie sovietines išdaigas ar akademikų tarpusavio juokelius. Arba nurodys į Frankfurto mokyklą kaip visiems pažįstamas Holivudo įžymybes, taip patvirtindamas, kad tu nepažįsti šitų jo draugų, todėl nežinai į ką jis referuoja, todėl pats metas pasijusti nesaugiai, nes įžengei į Ginto rajoną. Gale po 15 min kalbėjimo nei tu, nei jis neprisiminsite klausimo, todėl patarčiau jį užsirašyti ir perklausti: „o prie ko čia sovietiniai bendrikai ir Habermasas, jei klausiau <insert question>?“ Pasakodamas dėstytojas gali numesti dar vieną šmaikščių remarką ir gauti auditorijos simpatijų, ypač tų, kurie pažįsta jo draugus, bet nutraukus šitą performansą, jam teks atsakyti į klausimą, o jei sakys, kad atsakė savo monologu, praryk truputį orumo (gali būti kartus ir sunkiai leisti žemyn) ir atsakyk, kad nesupratai panaudotų sąvokų ar formuluotės ir paprašyk pakartoti atsakymą sutrumpintai.

Tikiuosi, patarimai padės, kad jums proto neišpistų dėstytojai, turintys Liesionio sėklą savyje. Nuoširdžiai noriu, kad netoleruotumėt neapykantą kurstančių dėstytojų, įvertintumėt juos minimaliais balais vertinimo sistemoje, nesijuoktumėt iš jų bairių, pertrauktumėt per paskaitą ir sakytumėt „atsiprašau, kas tokie? Pydarai? Ar tu bent suvoki ką šneki, privilegijuotas baltas hetero vyre auditorijai studentų, kurie yra nelygioje pozicijoje atsikirsti. Ar žinai, kiek žmonių čia sėdinčių įžeidei?“. Žinau, kad sunku tai daryti, kai aplinkui tave pritardama žvengia milžiniška dauguma ir kai per pirmą paskaitą Liesionis atvirai sako: „pažintys viskas, kaip jus prisiminsiu, tokios ir prošvaistės su pažymiais“. Rizikuojant skola, nubraukta stipendija ar prarasta ateitimi akademijoje sunku kažką daryti, bet visada kažkas įmanoma.

Pagarbiai,
Komjaunuolės ašara

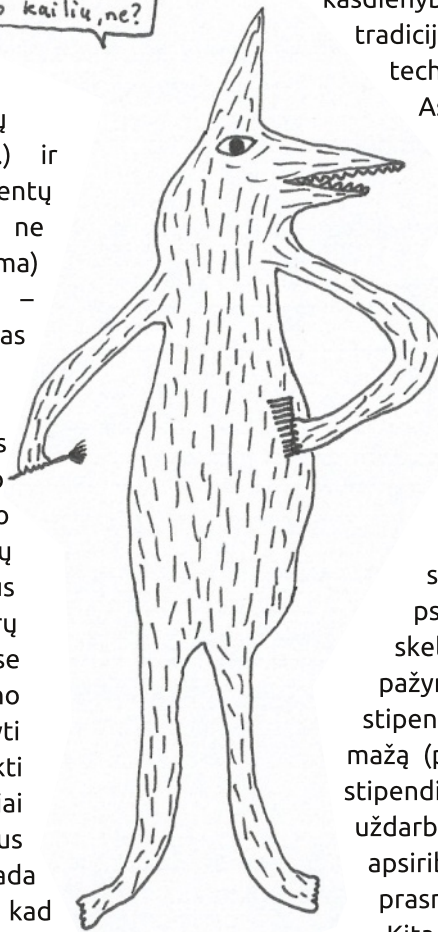
UNIVERSITETO KASDIENYBĖ VERSUS KASDIENYBĖS UNIVERSITETAS

Susvetim j s bebras

Universitetas formuoja didžiąją dalį studijuojančiųjų ir dirbančiųjų jame kasdienybės: kur gyventi, kaip tvarkyti laiką, kuo rūpintis, kaip judėti ir t.t. Studentai apie studijų procesą ir universiteto taisykles, kurios labiausiai paveikia juos pačius, gali (jau nekalbant apie tai, ar nori ir tiki, jog gali kažką pakeisti) spręsti tik per pavienius atstovus, kurie studijų programų komitetuose rimtai išklausomi tik tada, kai nedrįsta ko nors reikalauti. Dar yra studentų atstovybės, kurios iš tiesų atstovauja ne studentus administracijai, o administraciją studentams, nemokamai prisiimdamos kai kurias biurokratinio aparato funkcijas (LSP koordinavimas, informacijos sklaida, reprezentaciniai renginiai, egzaminų priežiūra, apklausų vykdymas ir t.t.) ir sukurdamos (politiškai?) veiklių studentų iliuziją. Studentų atstovybės ne reprezentuoja (jei tai apskritai įmanoma) studentus kaip kolektyvą, o priešingai – individualizuoja problemas, palikdamos jas kuriančias struktūras toliau ramiai veikti.

Dėstytojai taip pat, kaip ir daugelis studentų, neturi laiko galvoti apie savo kasdienybės pagerinimą, nes privalo skubėti dirbti vien tam, kad išlaikytų esamą trapią padėtį: gaminti straipsnius apie kitus straipsnius, dalyvauti 300 eurų vienam dalyviui kainuojančiuose konferencijose, rašyti niekieno nepastebimas monografijas, dėstyti kasmet tas pačias paskaitas, pritraukti fakultetams lėšų rašydami patraukliai atrodančius, bet neaišku kam reikalingus projektus bei jų ataskaitas ir dalyvauti visada vienuoduose posėdžiuose. Ir tai tik tam, kad išlaikytų savo darbo vietą! Norintys „kilti aukštyne“ turi įsitraukti į vidinius katedrų bei fakultetų konfliktus, megzti pažintis su administracija, pataikauti įvairioms taryboms ir galiausiai pademonstruoti, kad sugebės teikti universitetui didesnę finansinę naudą nei kiti, pasiūlydami savo moralę, prestižą ar gyvybę. Ir studentai, ir dėstytojai nuolat nerimauja dėl savo kailio ir verčiasi per galvą, kad jį išsaugotų. Nors kartais nuo pat pradžių neaišku, už ką jiems apmokamos studijos ir duodami atlyginimai, šių praradimo baimė verčia universiteto bendruomenės narius tapti tarpusavyje konkuruojančiais smulkiais verslininkais.

Visi rūpinasi savo kailių, ne?

Ėsk arba būsi suėstas – kol noriai paklūstame tokiai logikai ir atiduodame savo kasdienybės apspręsti institucijai, kurios valdyme ir kūrime neturime jokio vaidmens ar atsakomybės, tol viskas gali eiti tik blogyn. Vienas būdas susigrąžinti atsakomybę už savo gyvenimą – tai mesti universitetą, tačiau ar tai tikrai padės tau atsidurti situacijoje, kurioje būtum labiau už save atsakinga? Kartais bėgti reikia, bet vargu, ar kur nors įmanoma išvis išvengti kovos.

Aš renkuosi kol kas likti universitete ir siekti jį atsiimti kartu su kitais, kurie mano, jog apie universiteto veikimą pirmiausiai turėtų spręsti tie, kuriuos šis veikimas kasdien labiausiai paveikia, t.y. studentai ir dėstytojai, o ne administratoriai, „nepriklausomos“ komisijos, politikai ar verslininkai. Tuo pačiu, tai yra platesnis bandymas tapti atsakingu už savo kasdienybę ir atsispirti nuprasmėjusių tradicijų inercijai bei kapitalistinės technokratijos kontrolei.

Aš neturiu iliuzijų, kad tokį pokytį įmanoma pasiekti pavieniui. Tik sukuriant naujas (arba keičiant senas) socialumo formas ir institucijas bei prisiimant už jas kolektyvinę atsakomybę įmanoma sumažinti arba įveikti senąją autentiško laisvo individo ir represyvos anonimiškos sistemos priešpriešą. Aš mečiau studentiškus „fainų žmonių“ tūselius ir praradau smalsumą kiekvienam pseudo- ar ne pseudointelektualiam renginiui ar skelbimui. Nustojau stengtis dėl aukštų pažymių, kurie vis tiek neatnešė stipendijos, o jei ir atnešė, tai apgailėtina mažą (paprasčia VU mėnesinė skatinamoji stipendija atitinka vidutinio norvego uždarbį per pusdienį). Nors individualus apsiribojimas padėjo lengviau įkvėpti, bet prasingumo kasdienybei nepridėjo. Kita vertus, atsirado daugiau laiko ir neišnaudotos energijos ieškoti bendraminčių, su kuriais būtų įmanoma pradėti veikti savarankiškai platesniu mastu ir bendrai įgalinti vieni kitus. Prisijungiau prie poros jau egzistavusių kolektyvų ir po kurio laiko ėmiau burti dar vieną – pakalbėjau su draugais ir kursiokais, jie pakalbėjo su kitais, išplatinom skelbimą ir grupelė susirinko.

Dabar su šiais kolektyvais susitinku dažniau nei su kursiokais. Mes puoselėjame geresnių studijų ir geresnio gyvenimo vaizdinius bei jų tiesiogiai siekiame. Teorija

mums tampa nebe pabėgimu į idealų pasaulį ar komplikuotais egzaminų konspektais, o būdu skaidrinti savo kasdienybę, suprasti joje veikiančias struktūras bei procesus ir atskirti savo poreikius bei troškimus nuo inertiško judėjimo svetimų sėkmės idealų link. Mums nebereik Akropolio ir Holivudo, kad rastume pramogą ir atsipūstume nuo sekinančių studijų, nes pramoga ir eksperimentu tampa mūsų kasdienybė. Mes renkames į alternatyvias paskaitas apie tai, kas mums iš tiesų rūpi, vykdom mažas absurdo (kas dar gali išgelbėti nuo pseudoracionalios visko kontrolės?) akcijas, skelbiame kontrapropagandą kritikuodami „didžiosios“ žiniasklaidos šlovinamas ar bijomas nesąmones ir palaikome vieni kitus psichologiškai bei ekonomiškai, kad po truputį galėtume vis drąsiau nepaklusti ir gyventi pagal savo norimą tvarką. Kuo mūsų bus daugiau, tuo lengviau pasipriešinsim mokamam mokslui, beprasmiškiems akademiniam žaidimams ir nusistovėjusioms hierarchijoms. Universitetas (dar) nėra gyvenimas, bet jis formuoja mūsų gyvenimą, todėl pradėti atsiėmimą galima ir nuo jo.

AR NEPAMIRŠAI MĖGAUTIS?

Amžina student A. K.

Mes gyvename tokia laike, kai mums yra įsakyta siekti absoliutaus pasitenkinimo arba, dar kitaip, absoliučios laimės. Ji kažkur ten, horizonte, ir mums įsakyta jos norėti ir trošksti, ji dalinai apsireiškia tuomet, kai pvz., įsigyjame paskutinio modelio i-phone, bet, deja, po kiek laiko atsiras dar naujesnis modelis ir mes tai žinome, bet vis tiek mėgaujamės... Tas pats įsakymas galioja ir aukštojo mokslo bokšte – nebūkime naivūs, akademija ir aukštieji mokslai mums nepadės išvengti to paties troškimų rato. Studentas irgi nori pačio naujausio modelio i-phone, galbūt jis jį gaus – greičiau arba lėčiau, priklausomai nuo to, kokias studijas jis pasirinko ir kaip jis jose naviguoja... Tam, kad tokia erdvė kaip aukštojo mokslo bokštas, dar kitaip universitetas, sklandžiai egzistuoti mėgavimosi sistemoje ir prie jos pritaptų, reikalinga tam tikra prevencija tam, kad vieša taptų privatu. Šis rašinėlis apie tai, kaip privati erdvė yra formuojama ne tik pasitelkiant dideles investicijas į infrastruktūrą, bet ir į tam tikrą piarą (reklamą).

Absoliutaus pasitenkinimo ir džiugesio iliuzija turi būti apsaugota. O tam, kad ji būtų apsaugota, viešasis pasaulis kaip toks turi būti panaikintas. Mums yra pastoviai primenama, jog vieša erdvė, kur jaunimas „trainiotųsi“, o vyresni turėtų kur kortomis lošti, kitaip

tariant ta erdvė, kur maišosi visos klasės, visos rasės, visos kategorijos, tokia erdvė yra pavojinga. Geriausias „viešos“ erdvės pavyzdys, kuris atitiktų mėgavimosi ideologiją, yra erdvė, kurioje gyvena idealūs subjektai. Tai tokia erdvė, kuri yra apsikarsčiusi stebėjimo kameromis ir besišypsančiais policininkais, tai parkai ir gatvės kaip Gedimino prospektas – skaidriai apšviestos, kad nebūtų jokių įtartinų veiklų, tai rajonai kaip Turniškės, į kurias neįvažiuosi be specialaus pažymėjimo, tai muziejai kaip bankai ir turgūs kaip Akropolis – toje erdvėje subjektas turi jaustis taip, lyg visi aplink jį jau yra pasiekę visišką pasitenkinimo lygį, išskyrus jį patį. Tai erdvė, kuri skirta tik tam tikrai klasei ar kategorijai žmonių, ji yra apsaugota nuo visų kitų tai erdvei netinkamų subjektų. Tokioje erdvėje ryšys tarp subjektų gali būti tik asmeninis, taigi ryšys paremtas ne pavydu (amžina konkurencija) turi išnykti; tai tikrai ne ta erdvė, kurioje būtų galima kritiškai diskutuoti neprisimenant savo socialinės padėties visuomenėje; tai vieta, kurioje bandoma suderinti simbolinės bendruomenės troškimą su visiško privatumo reikalavimu. Privatumo reikalavimas yra patenkinamas per visiško privatumo įstatymą, neva natūralų ir prigimtinių, vedantį link absoliučios laimės. Vieša erdvė turi jį palaikyti. Kitaip tariant, vieša erdvė turi būti sukonstruota taip, kad netrukdytų individui siekti savo individualios laimės. Ideali privacijos laimės fantazija (nuosavas namas, gražus automobilis ir t.t.) mums yra pristatoma kaip natūrali kapitalistinės visuomenės eiga.

Prie mėgavimosi ideologijos ir jos kuriamos privacijos erdvės prisideda ir universitetas. Čia mes kaip studentai galime mėgautis savo privačia laime būti aukštojo mokslo bokšte saugiai ir niekieno netrukdomi, čia mus visi palaikys ir saugos iki to momento, kol atitiksime visas reikalingas kategorijas ir nepamiršime mėgautis, čia bus mūsų Turniškės. Tam, kad žinotume, kuo mes turime mėgautis ir kaip, universitetai kaip ir kitos uždarnosios akcinės bendrovės pateikia savo „filosofiją“, kuri privalo atitikti simbolinės erdvės troškimo ir apsaugoto privatumo paradigmą. Nori priklausyti bendruomenei ir eiti sėkmės keliu? Gali pradėti nuo universiteto, kur iškočios ir išminkys į daugiau negu išnaudojamą subjektą, nes tai daugiau negu specialybė...

Tikriausiai visi Kaune susidūrė su Vytauto didžiojo universiteto reklamine kampanija – universitetas yra reklamuojamas kaip institucija, kurioje neva įgyjama daugiau negu specialybė. Jei tai ne tik specialybė, tai kas dar tai galėtų būti? Fantazija apie aukštąjį mokslą pagyvinama įsivaizduojama profesionalų bendruomenės idėja, kur veikia įvairaus plauko specialistai, bet tuo viskas nesibaigia, tame pačiame piare mes randame pažadą apie visapusišką asmenybės

išpildymą. Universitetas taip pat tvirtina, jog suteikia tarpdisciplininį išsilavinimą, kuris yra nenuneigiamai svarbus šiuo nenuspėjamu modernybės laikotarpiu, tik būtent toks išsilavinimas gali suteikti didesnius šansus nepasiklysti painioje darbo rinkoje. Dar svarbiau: toks išsilavinimas yra kelias į visišką svajonių išpildymą. Tai yra akivaizdus laimės pažadas, tuo pačiu primenant, kaip subjektas turėtų „judėti“ šiais nenuspėjamos laisvės laikais. Juk tai, nepamirškime, yra natūrali dabartinės santvarkos eiga. VDU institucija taip pat žada saugios, apsaugotos bendruomenės modelį, kurioje subjektas yra skatinamas dalintis savo patirtimi, kurios neriboja joks didysis Kitas (administracija, tarybos, sprendimų priėmėjai), nes jis tarsi neegzistuoja, tarsi visus sprendimus priimtum tu pats INDIVIDUALIAI, tau yra suteikiama ta simbolinė erdvė, t.y. universitetinė aplinka, kurioje tu tampi absoliučiai laisvas ir gali save pilnai realizuoti:

*„Tai ne tik universitetinė mokykla; tai kur kas daugiau. Tai yra tobuliausias laisvės ir autonomijos įkūnijimas, kurį žmonija pasiekė dar prieš tūkstantį metų, įkūrusi pirmąjį universitetą, ir išmokusi gyventi kaip bendrija, besivadovaujanti šiuo idealu“**

Argi ne taip ir panašiai mus įtikinėja kiekviena kompanija, kuriai reikės dirbti, kai baigsime aukštąsias mokyklas? Be to, darbo birža siūlo lygiai tą pačią asmenybės pilnatvę, tik bendruomenė čia nebus tokia jau profesionali... Jei darbo biržoje tu susiduri su skirtingų sluoksnių iš skirtingų „rajonų“ žmonėmis, stovinčiais toje pačioje eilėje, universitete viskas kitaip

socialinė santvarka yra atskirta nuo universiteto tapatybės, ji tarsi negalioja šiai institucijai. Universitete asmeninis privatumas yra fundamentalus, čia mes galime lengvai surasti savo komforto zoną ir kolegų ratelį, kur niekas neįsiterps, nesugriaus ir socialinis dėmuo čia tik bus kaip analizės objektas ir niekas daugiau, nes jį pasitelkdami mes išlavinsime savo kritinį mąstymą. Dar daugiau, VDU išskiria save kaip hyperliberalią (Artes – Liberales) aukštąją mokyklą, kurioje:

*„...suteikiama galimybė politologui tapti šokančiu šiuolaikinio šokio teatre, filosofui – grojančiu sunkiojo roko grupėje ar ekonomistui – kopiančiu į aukščiausias pasaulio viršukalnes“**

Kodėl man universitetas turėtų neleisti būti filosofe ir šiukšlių išvežėja, ar tai jau neatitinka artes liberales kategorijos... bet tikriausiai neblogai atitinka realybę. Ironija yra tame, kad mes patikime šia fantazija apie mūsų laukiančią bendruomenę kaip ir patikime, jog mums reikia būtent to i-phone, nes tai daugiau negu telefonas, ne iš blogos intencijos. Ir mums sunku būtų tikėti, kad universitetas yra tik dar viena darbovietė ir tikrai jokia vieša erdvė ar autonominė zona. Bet tuomet, kodėl reikia spekuliuoti saugios erdvės ir simbolinės bendruomenės pagrindu, kam reikia tų pažadų apie išpildymą ir atpildą? Kodėl reikia kurti iliuziją, jog tai yra kažkas daugiau nei darbas už minimumą po studijų?

**Daugiau fun-fantazijos galima rasti čia: <http://www.vdu.lt/lt/apie-vdu-kaune/vdu-vakar-ir-siandien/>*

UTOPINIAI SKELBIMAI

Aštuonios didžiosios Lietuvos studentų atstovybės - VU, VDU, KTU, VGTU, VDA, LEU, MRU, KU - bendru sutarimu nutarė kuriam laikui nutraukti savo veiklą, kad būtų iš esmės pertvarkyta jų struktūra ir veikimas. "Po ilgų diskusijų teko pripažinti, kad nepateisiname studentų atstovybės vardo: užuot kovoję už kasdienius studentų interesus, suformavę tarpusavio pagalbos tinklus, ėję į atvirą konfrontaciją su Švietimo ir mokslo ministerija, universitetų biurokratija ir aukštojo mokslo suprekinimu, daugiausiai užsiėmėme tūsiukų rengimu, beverčių žurnaliukų leidyba ir, pamainomis, viešaisiais ryšiais, lojimu bei padlaižavimu," - su ašaromis akyse tvirtino VUSA prezidentas Andrius Uždanavičius. Studentų planuose - naujos, "iš apačios" organiškai sudarytos, generalinėse asamblėjose esminius klausimus sprendžiančios ir į nereikalingus kompromisus nesileidžiančios studentų atstovybės. Nors naujosios struktūros dar nėra, visuotiniuose susirinkimuose numatyti pirmieji naujųjų atstovybių tikslai 2015-iesiems: visomis reikalingomis priemonėmis priešintis visuotiniam mokesčiui už mokslą; pasiekti, kad nemokamas mokslas būtų užtikrintas ir studentų stipendijos būtų padvigubintos atimant pinigus iš krašto apsaugos ir bereikalingo universitetų išlaidavimo statyboms, komandiruotėms ir korupcijai; užtikrinti, kad kiekviename universitete atsirastų bendra erdvė studentams su koncertų ir renginių vietomis ir valstybės subsidijuojamomis valgyklomis, į kurias pagal universitetų autonomijos nuostatus negalėtų įeiti teisėtvarkos pareigūnai. Nepatenkinti reikalavimai, pasak studentų, virs visuotiniu studentų streiku ir aukštųjų mokyklų okupacija.

Pagrindinių Lietuvos universitetų socialinių ir humanitarinių mokslų studentai nebeištvėrė savo dėstytojų veidmainiškumo ir subūrė asociaciją "Keisk(is)" Pasak studentų, jie nebegali klausytis, kaip dėstytojai šneka apie pasaulį, tarsi jis būtų kažkur toli anapus

universiteto durų. "Jie pasakoja apie hierarchijas, seksizmą, ekonomines krizes, moralę ir universiteto autonomiją, o tada patys posėdžiuose ar darbų gynimuose noriai prisiima disciplinuojančius vaidmenis, tildo "mergaites", taiko taupymo priemones kitų sąskaita ir lenda į *** išoriniams vertintojams bei ministerijai. Tokia pati šizofreniška nuostata perduodama ir studentam - mes nejučiam, kad mūsų kalbos ir tyrimai turėtų kokią nors reikšmę anapus uždaro akademijos žaidimo" - sakė nusivylusi filosofijos magistrantė K.S. Asociacija "Keisk(is)" sieks studentų ir dėstytojų susivienijimo imantis praktikuoti savo skelbiamas idėjas, taip grąžinant gyvenimus į teoriją, o teoriją į gyvenimus: bus rengiamos bendros dirbtuvės, projektai, vieši susirinkimai, einama į katedrų posėdžius ir gynimus pasiryžus demaskuoti veidmainystę._

Kauno miesto savivaldybė nusprendė atiduoti studentų skvero valdymą autonominei studentų organizacijai "raudonieji gėjai". Nuo šiol šis skveras taps maža autonomine erdve - studentai jau nusprendė šioje erdvėje nuimti visas stebėjimo kameras, dekriminalizuoti alkoholio ir marihuanos vartojimą bei graffiti pašymą, užtikrinti laisvę susibūrimams bei protestams, uždrausti bet kokias komercines reklamas. Į šią erdvę policija galės įžengti tik gavusi organizacijos leidimą. VDU ir KTU rektoriai išreiškė susirūpinimą ir baimę dėl tokio savivaldybės sprendimo. Jų manymu, ši studentų organizacija, atvirai išreiškianti pasipriešinimą prieš mokslo suprekinimą ir nedemokratišką universitetų valdymą, slapta organizuoja šalia esančių universitetinių pastatų užėmimą. Vienas iš raudonųjų gėjų organizacijos atstovų šiuos kaltinimus patvirtino trumpai atsakydamas: "taip, mes ruošiamės okupuoti universitetus ir siekiame,

kad jų valdymą perimtų nepriklausomos studentų organizacijos."

Vasario 20 naktį Donelaičio 52 gatvėje esantį VDU administracijos pastatą taranavo lengvasis automobilis. Kaltininkas dar neišsiaiškintas, bet įtariama, kad tai galėjo padaryti viena iš universitetu nepatenkintų VDU profesorių.

VDU dėstytojas ir SPK katedros vedėjas G. Mažeikis per paskaitą buvo apmėtytas kiaušiniiais. Šiuo aktu studentai išreiškė pyktį dėl profesorių veidmaniavimo ir pataikavimo valdžiai. Tuo tarpu prof. Mažeikis džiaugiasi patyręs tokį išpuolį ir tikisi, kad jo kuriama nauja bakalauro Konfliktų studijų programa pritrauks didelę grupę krepšelio nešiotojų.

Vytauto didžiojo universitete įkurtas feministinis klubas pakeitė katalikų teologijos fakulteto organizuotą krizinio nėštumo programą. Studentės organizuoja gender ir queer teorijos skaitymus, gamina savadarbius sekso žaisliukus ir skaito paskaitas moksleiviams apie lytinį švietimą, kontracepciją, seksualinę prievartą. Į feministinio klubo organizuotą mitingą dėl medikamentinio aborto įteisinimo susirinko 3000 studentų ir moksleivių.

Naujo semestro pradžioje, ekonomikos paskaitoje, nuskambėjus jau klasika tapusiam homofobiniam pokštui, profesorius V. Lesionis buvo apmėtytas tušinukais ir žiebtuvėliais. Viena studentė išdrįso mesti savo batą.

Naujoje universiteto valgykloje su studento pažymėjimu dienos pietūs kainuoja 1 eu, pietaujantiems bokalas alaus nemokamai.

UTOPINIAI SKELBIMAI

Studentai iškovojo teisę į miegą! Ateinančiais metais visi universitetai įrengs kambarius, kuriuose nuvargę studentai galės (pa)snausti dienos metu.

VDU ir KTU panaikinus nieko nesakančius ir Amazonės miškus virkdančius studentų leidinius „Studis“ ir „Njuspeipis“ sutaupyti

pinigai buvo skirti nemokamam studentų darbų ir paskaitoms reikalingų knygų spausdinimui.

Studentų organizacijos iš universitetų išsikovojo teisę į pirmą nemokamą pusmetį, jei ši nepatenkino studentų lūkesčių. Kodinis dokumento pavadinimas – "Jei nieko neišmoksi per pusmetį, gražinsim pinigus".

VDU Katalikų teologijos fakultetas radikalai perdarytas ir pakeistas į religijotyros fakultetą. Į jo vadovybę paskirti sociologai, etnologai, antropologai ir istorikai. Studijos jame tapo interdisciplininės ir tyrinėja skirtingų religijų tekstus, jų bendruomenių veiklą. Institutas aktyviai agituoja už religinį pliuralizmą ir religijos atskirtį nuo valstybės.

STUDENTŲ KLAUSIMYNAS

KS kolektyvas nenori pizdelinti apie universitetus ir studentus vien savo ratelyje. Siūlome rinkinį klausimų, apie kurių atsakymus rekomenduojame pamąstyti kiekvienam studentui ar universiteto darbuotojui. Jei esi juos apsvarsčiusi anksčiau arba numanai, kad mus užknisa panašūs dalykai - parašyk mums į **kaunospiauda@riseup.net** ir mes su tavimi susisieksime. Anonimiškumą, konfidencialumą ir solidarumą garantuojame, asmeninės detalės nebus niekam perduotos ar paviešintos be tavo sutikimo.

1. Kodėl mokaisi arba dirbi universitete?
2. Ką darytum, jei aukštųjų mokyklų tiesiog neliktų?
3. Kam jos apskritai reikalingos?
4. Gal yra dalykų, kuriuos darytum mieliau, nei būtis akademijoje?
5. Kaip vertini galimybę, kad visiems Lietuvoje studijuojantiems tuoj gali reikėti mokėti už mokslą? Kiek už studijas mokėjo tavo tėvai, seneliai, vyresni giminaičiai arba draugai?
6. Koks yra tavo santykis su dabartiniais dėstytojais? Jie tau diktatoriai, mokytojai, kolegos ar draugai?
7. Kaip manai, koks turėtų būti geriausias studentų ir dėstytojų santykis? Kas nutiktų, jei neliktų dėstytojų ir studentų statuso skirtumo?
8. Ar gauni stipendiją, socialinę paramą studijoms? Jei taip, ar jos dydis adekvatus tavo poreikiams?
9. Kur pietauji, kai užtrunki universitete?
10. Kaip išgyveni studijuodama?
11. Kaip manai, kam tavo aukštoji mokykla išleidžia daugiausiai pinigų?
12. Kokius naujus projektus ji vykdo, kokius pastatus stato ir kiek moka geriausiai bei prasčiausiai uždirbančiam personalui?
13. Jei kiltų problemų su dėstytojais arba administracija, ar kreiptumeisi į studentų atstovybę?
14. Kam apskritai reikalingos studentų atstovybės? Ar jos šią paskirtį atlieka gerai?
15. Ką studentų atstovai iš tikrųjų, kaip toje vaikiškoje knygutėje, dirba visą dieną?
16. Kokias alternatyvas atstovybėms galėtum pasiūlyti?
17. Kaip sutari su kursiokais?
18. Ar, iškilus reikalui, būtų galima į juos kreiptis pagalbos ir solidarumo?
19. Kokias neformalias organizacijas arba veiksmus su jais/jomis įsivaizduoji?
20. Ar norėtum likti akademijoje ilgiau, pvz., doktorantūrai, dėstymui, moksliniams tyrimams?
21. Kaip manai, kaip atrodytų tavo gyvenimas priėmus tokį sprendimą?
22. Kaip vertinti savo studijų kokybę - paskaitų įdomumą ir naudingumą, krūvio suderinimą su asmeniniu gyvenimu, bendrą jausmą paskaitose?
23. Kokią naudą tau teikia tavo studijos?
24. Kas, tavo nuomone, yra studentas/studentė? Kuriuos iš vyraujančių stereotipų jie atitinka?
25. Ar esi girdėjusi apie maištaujančius studentus - universitetų okupacijas, demonstracijas gatvėse ir aikštėse, neformalius universitetus, riaušes?.. Jei taip, ką apie tai manai?

Šis klausimynas rašytas visiems ir kiekvienam, todėl iš anksto atsiprašome, jei tau pasirodys, kad laikome tave idiotu/idiotė. Taip nėra. Kadangi pats viską puikiai supranti, tiesiog parašyk mums ir papasakok apie savo gyvenimą ir požiūrį į tą gyvenimą. Jei manai, kad universitetas ir pasaulis aplink jį galėtų būti laisvesnis, lygesnis ir įdomesnis, tau įdomios alternatyvios praktikos (kolektyvai, zinai, skvotai, skaitymo grupės, you name it) arba, dar geriau, jei jomis jau dabar gyveni - bus proga susisėbrauti ir nuveikti dalykų kartu.

KAUNO SP(i)AUDA naujienlaiškis: lists.riseup.net/www/kaunospiauda

TIRAŽAS: ∞ IŠLEISTA: 3/2015

Išspausdino KS leidykla. Kontaktas spausdinimo ir kitais klausimais: kaunospiauda@riseup.net

NEMOKAMAI

